

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,
judecători – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Toma Nadejda, Țurcan
Anatolie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Frecăuțanu Iuri cu inculpatul Gligor Alexei și de către avocatul Mazur Svetlana în numele inculpatului Bulgac Valeriu, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală privindu-i pe

Gligor Alexei Xxxx, născut la xxxx, originar din xxxx, r-nul Xxxxx și domiciliat în or. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. x;

Bulgac Valeriu Xxxxx, născut la xx xxxx, originar din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, domiciliat în mun. Xxxxx, com. Xxxxx, str. Xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 03.11.2011 – 26.06.2012 (prima instanță);
2. 14.08.2012 – 28.03.2014 (instanța de apel);
3. 27.06.2014 – 28.10.2014 (instanța de recurs ordinar);
4. 28.11.2014 – 26.06.2017 (instanța de apel);
5. 06.09.2017 – 05.12.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Fălești din 26 iunie 2012, Bulgac Valeriu a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor.

Prin aceeași sentință, Gligor Alexei a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d), 329 alin. (1) și 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor.

Acțiunea civilă intentată de Consiliul raional Fălești către Gligor Alexei cu privire la repararea prejudiciului material a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că prin ordonanța de modificare a învinuirii din 20 iunie 2012, Gligor Alexei a fost învinuit în faptul că, activând în calitate de președinte a r-lui Fălești, conform deciziei Consiliului Raional Fălești nr. 01/2 din 12.06.2003, până în luna decembrie 2007, fiind persoană cu funcție de răspundere, responsabilă de gestionarea bunurilor domeniului public a raionului și conform deciziei nr. 02/27 din 13.05.2004 a aceluiași Consiliu, fiind abilitat la funcția deținută cu dreptul de arendare a bunurilor imobile, proprietate a r-lui Fălești, știind cu certitudine, că filiala Fălești a Partidului Comunist RM folosește încăperi în incinta Școlii muzicale din or. Fălești cu suprafața de 79,4 m², fără stabilirea și perceperea plăților de folosință, în lipsa procedurii de licitație publică, contractului de locațiune și deciziei autorității publice locale, neîndeplinindu-și corespunzător obligațiile sale de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente față de ele, nu a întreprins acțiuni ce intră în obligațiunile sale de serviciu, legate de înlăturarea și curmarea acestor acțiuni ilegale cu sesizarea organelor de drept, în scopul asigurării respectării legislației în vigoare conform prevederilor art. 60 alin. (1) lit. c) al Legii privind administrația publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003 și art. 53 alin. (1) lit. b) al Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, admitând în continuare folosirea ilegală, în perioada vizată de timp de către filiala Fălești a Partidului Comunist RM, a încăperilor menționate cu suprafața de 79,4 m², astfel cauzând bugetului autorității publice locale un prejudiciu în sumă totală de 98 251,94 lei.

Prin inacțiunile sale Gligor Alexei a încălcat prevederile Legii privind administrația publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003, art. 84 alin. (2), (3) și Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006 art. 77 alin. (4), (5).

Acțiunile lui Gligor Alexei au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, *„neîndeplinirea corespunzătoare de către o persoană cu funcții de răspundere a obligațiunilor de serviciu, ca rezultat a unei atitudini neglijente față de ele, fapt ce a cauzat bugetului public daune în proporții mari”*.

Tot el, exercitând funcția de Președinte al r-lui Fălești și în baza Deciziei Consiliului raional Fălești nr. 01/2 din 12.06.2003, fiindu-i atribuită funcția de ordonator principal de credite al raionului, conform prevederilor art. 60, alin. (2) lit. c) al Legii privind administrația publică locală din 18.03.2003, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, a depășit în mod vădit limitele atribuțiilor acordate prin lege, cauzând urmări grave exprimate prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari intereselor publice și a confecționat, deținut și folosit documente oficiale false în următoarele circumstanțe:

La 11 septembrie 2006, Consiliul raional Făleşti a încheiat cu „Samotlor-Gaz” SRL contractul de antrepriză nr. 76, cu privire la construirea obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut, a oraşului Făleşti”. Conform clauzelor contractuale, „Samotlor-Gaz” SRL se obliga să execute lucrările de construcţie a obiectului nominalizat în decurs de 16 luni de zile, iar beneficiarul urma să achite pentru lucrările efectuate suma de 31 746 621 lei. În continuare, conform ordinului de plată nr. 493 din 10.10.2006, beneficiarul, Consiliul raional Făleşti a transferat antreprenorului „Samotlor-Gaz” SRL suma de 1 800 000 lei, conform ordinului de plată nr. 514 din 18.10.2010 a fost transferată suma de 750 000 lei şi conform ordinului de plată nr. 706 din 29.12.2006 a fost transferată suma de 1 680 000 lei în calitate de plată prealabilă pentru lucrările de construcţie a obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut” conform contractului nr. 76 din 11.09.2006.

La finele lunii decembrie 2006, Gligor Alexei de comun acord şi împreună cu Bulgac Valeriu au falsificat procesul-verbal de recepţie a lucrărilor executate şi recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 în valoare de 4 230 000 lei, privind instalarea la construcţia obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut a or. Făleşti”, a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în care au introdus date false precum că utilajul respectiv a fost instalat, însă acest lucru în realitate nu a fost făcut.

Astfel, potrivit raportului de expertiză nr. 3068 din 13.01.2009 şi nr. 900 din 13.04.2009 şi cercetării la faţa locului, s-a constatat, că utilajul „Boncom” în sumă de 4 230 000 lei la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti”, nu a fost instalat.

Acţiunile lui Gligor Alexei au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, adică, *„confeccionarea, deţinerea, şi folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligaţii, ale unor instituţii, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, de către două sau mai multe persoane, soldate cu daune în proporţii mari intereselor publice”*.

Tot el, contrar pct. 6.9 al anexei nr. 3 a contractului de antrepriză din 11 septembrie 2006, potrivit căruia la terminarea lucrărilor, în baza notificării antreprenorului general despre terminarea lucrărilor, beneficiarul convoacă comisia de recepţie, iar comisia va constata realizarea lucrărilor în conformitate cu documentaţia de execuţie, preşedintele r-lui Făleşti, Gligor Alexei fiind conştient de faptul că nu a fost convocată comisia de recepţie pentru verificarea lucrărilor executate şi recapitularea cheltuielilor, conform procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe decembrie 2006 şi recapitulare a cheltuielilor conform procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, ştiind cu certitudine că utilajul de model „Boncom” nu este procurat şi nici instalat de antreprenor, depăşindu-şi în mod vădit drepturile şi atribuţiile de serviciu, a semnat

procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pe decembrie 2006 și recapitulare a cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, care conțineau date denaturate, potrivit căruia au fost recepționate lucrări de instalare a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în sumă de 4 230 000 lei.

Ulterior, la 02.01.2007, Bulgac Valeriu a perfectat factura fiscală cu seria SY, nr. 0360141 și a remis-o în adresa Consiliului raional Fălești, conform căreia „Samotlor-Gaz” SRL a efectuat lucrări la construcția obiectului „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești”, și anume instalarea utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în sumă de 4 230 000 lei.

Acțiunile inculpatului Gligor Alexei de către organul de urmărire penală au fost calificate în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, adică, *„săvârșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, soldate cu urmări grave intereselor publice exprimate prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari”*.

2.1. La fel, prima instanță a constatat că prin ordonanța din 20 iunie 2012 de modificare a învinuirii, Bulgac Valeriu a fost învinuit de faptul că, activând în calitate de director al „Samotlor-Gaz” SRL, având scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere a însușit mijloace bănești în proporții deosebit de mari și a confecționat, deținut și folosit documente oficiale false, în următoarele circumstanțe:

La 11 septembrie 2006, „Samotlor-Gaz” SRL în persoana managerului Bulgac Valeriu, pentru realizarea scopului criminal de a însuși mijloace bănești din bugetul de stat, a încheiat cu Consiliului raional Fălești, contractul nr. 76, cu privire la construirea obiectului „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a orașului Fălești”. Conform clauzelor contractuale, „Samotlor-Gaz” SRL se obliga să execute lucrările de construcție a obiectului nominalizat în decurs de 16 luni, iar beneficiarul urma să achite pentru lucrările efectuate suma de 31 746 621 lei.

În continuare, conform ordinului de plată nr. 493 din 10.10.2006, beneficiarul - Consiliul raional Fălești a transferat antreprenorului „Samotlor-Gaz” SRL suma de 1 800 000 lei, conform ordinului de plată nr. 514 din 18.10.2010 a fost transferată suma de 750 000 lei, conform ordinului de plată nr. 706 din 29.12.2006 a fost transferată suma de 1 680 000 lei, în calitate de plată prealabilă pentru lucrările de construcție a obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut a or. Fălești” conform contractului nr. 76 din 11.09.2006.

La finele lunii decembrie 2006, Bulgac Valeriu, urmărind scopul de a însuși mijloacele financiare a Consiliului raional Fălești, acționând conform unui plan bine determinat de însușire a mijloacelor financiare a Consiliului raional Fălești, prin înșelăciune și abuz de încredere, de comun acord și împreună cu Gligor Alexei, care exercita funcția de Președinte al r-ului Fălești, au falsificat procesul-

verbal de recepție a lucrărilor executate și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, în valoare de 4 230 000 lei, privind instalarea la construcția obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut a or. Fălești”, a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în care au introdus date false precum că utilajul respectiv a fost instalat, însă acest lucru în realitate nu a fost făcut.

Ulterior, la 02.01.2007, Bulgac Valeriu a perfectat factura fiscală cu seria SY, nr. 036041 și a remis-o în adresa Consiliului raional Fălești, conform căreia „Samotlor-Gaz” SRL, a efectuat lucrări la construcția obiectului „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești”, și anume a instalat utilajul de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în sumă de 4 230 000 lei.

Potrivit raportului de expertiză nr. 3068 din 13.01.2009 și nr. 900 din 13.04.2009, s-a constatat că utilajul „Boncom” în sumă de 4 230 000 lei la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești”, nu a fost instalat, iar cheltuielile suportate de „Samotlor-Gaz” SRL la efectuarea lucrărilor de construcție la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești” au fost majorate cu suma de 205 299,70 lei, astfel fiind cauzat un prejudiciu material Consiliului raional Fălești în sumă de 4 435 299,70 lei.

Acțiunile lui Bulgac Valeriu au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocherie, adică, *„dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari”* și art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, adică, *„confeccionarea, deținerea, și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, ale unor instituții, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare”*.

Tot el, la 14.11.2006 a încheiat cu Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM, contractul cu privire la executarea lucrărilor de montare a sistemului de aprovizionare autonomă cu energie termică și electrică a clădirii Președinției RM. Conform clauzelor contractuale, „Samotlor-Gaz” SRL s-a obligat să execute lucrările de construcții-montaj a sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii Președinției RM, cu sediul în mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, în termen de o lună de zile, iar beneficiarul urma să achite pentru lucrările efectuate bani în suma de 229 641,58 lei.

La finele lunii decembrie 2006, Bulgac Valeriu director al „Samotlor-Gaz” SRL, a întocmit procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în valoare de 229 636,81 lei. Ulterior, Bulgac Valeriu la 25.12.2006 a perfectat factura fiscală cu Seria SY, nr. 0360126, pe care a remis-o în adresa Direcției Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM, conform căreia „Samotlor-Gaz” SRL a efectuat lucrări de montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii Președinției RM, în sumă de 229 636,81 lei. Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM, în baza facturii fiscale cu seria

SY, nr. 0360126 și procesului verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, conform cărora „Samotlor-Gaz” SRL a efectuat lucrări la montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii Președinției, a transferat la contul „Samotlor-Gaz” SRL suma de 229 636,81 lei.

Conform actului de control al Inspecției de Stat în Construcții din 15.05.2007 și raportului de expertiză nr. 901 din 02.04.09, s-a constatat, că la momentul efectuării lucrărilor de către „Samotlor-Gaz” SRL la montarea sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii Președinției, s-au admis nejustificat, exagerări al costului lucrărilor în sumă de 26 098,63 lei, astfel fiind cauzat un prejudiciu material considerabil bugetului de stat.

Acțiunile inculpatului Bulgac Valeriu au fost calificate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocheria, adică, *„dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, în proporții considerabile”*.

Tot el, la 02.09.2006, acționând conform unui plan bine determinat, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de relațiile de încredere și prietenești cu Țurcanu Vladimir, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul împrumutului bănesc, a primit mijloace bănești în sumă de 37 600 dolari SUA, ceea ce constituia la 02.09.2006, conform cursului oficial a Băncii Naționale a Moldovei 486 220,64 lei, asumându-și angajamentul de a rambursa împrumutul în termen de 1 an de zile, cu dobândă de 1 % lunar, sumă care urma să fie achitată către data de 02 a fiecărei luni. Concomitent, Bulgac Valeriu i-a promis lui Țurcanu Vladimir, că suma primită de la ultimul, îi va fi întoarsă din mijloace financiare obținute din construcția apeductului de aprovizionare cu apă potabilă a or. Fălești. La 10.10.2006 și la 18.10.2006 conform dispoziției de plată nr. 493 și respectiv, dispoziției de plată nr. 514, din bugetul Consiliului raional Fălești a fost transferată la contul „Samotlor-Gaz” SRL, condusă de Bulgac Valeriu suma de 2 550 000 lei, în calitate de remunerare pentru lucrările efectuate la construcția apeductului. La momentul intrării în posesie asupra sumei totale de 486 220,64 lei, Bulgac Valeriu urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat, pe motiv că dispunând de sumele financiare menționate, nu a restituit lui Țurcanu Vladimir suma datorată de 486 220,64 lei, astfel cauzându-i prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Acțiunile inculpatului Bulgac Valeriu au fost încadrate în temeiul art. 190 (5) Cod penal, escrocheria, adică *„dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari”*.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Porcurorul Neguriță Ion, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care:

- Gligor Alexei să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 329 alin. (1), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, cu încetarea

parțială a procesului penal pe aceste capete de învinuire, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Gligor Alexei să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare în organele publice pe un termen de 5 ani.

- Bulgac Valeriu să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, cu încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Bulgac Valeriu să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare a întreprinderilor și organizațiilor comerciale pe un termen de 5 ani.

A încasa de la Bulgac Valeriu în beneficiul lui Țurcanu Vladimir suma de 486 220,64 lei, cu titlu de prejudiciu material, și în beneficiul Direcției Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM suma de 26 098,63 lei, cu titlu de prejudiciu material.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că:

- prima instanță a apreciat superficial, neobiectiv și unilateral probele administrate de către partea acuzării, fără a se ține cont de declarațiile unui șir de martori audiați pe caz, nefiind efectuată o analiză amplă a probelor scrise administrate de către OUP, ce incontestabil le dovedesc vinovăția în faptele imputate prin învinuirea formulată;

- învinuirea adusă lui Gligor Alexei pe art. 329 alin. (1) Cod penal, se referă nu doar la modul în care s-a transmis fracțiunii PCRМ spre folosință spațiul public, fără contract de locațiune și sub pretinsa versiune privind lipsa împuternicirilor în acest sens, ci în special la neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente față de ele, neîntreprinzând acțiuni ce intră în obligațiile de serviciu, legate de înlăturarea și curmarea acestor acțiuni ilegale cu sesizarea organelor de drept în scopul asigurării respectării legislației în vigoare conform prevederilor art. 60 alin. (1) lit. c) a Legii privind administrația publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003 și art. 53 alin. (1) lit. b) a Legii privind administrarea publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, admițând în continuare folosirea ilegală pe perioada exercitării a funcției de președinte a raionului, a spațiului public de către fracțiunea PCRМ, prin ce a prejudiciat bugetul public cu 98 251, 94 lei, încălcări ce în raport cu urmările survenite n-au primit o apreciere obiectivă din partea instanței, ce s-a axat doar pe limita împuternicirilor acordate președintelui de către Consiliu și actul ce urma a fi întocmit în acest sens, punând sarcina întocmirii lui pe Secția cultură, care este o subdiviziune a Consiliului local fiind în subordinea lui, trecând cu vederea conținutul învinuirii concretizate în

instanța de fond, la fel ca și declarațiile acuzatorii date în acest sens de către foștii consilieri și persoane responsabile, audiați în calitate de martori: Moroș Ion, Garaz Valeriu, Manole Tudor, Budu Grigore, Adajuc Vasile, Coliban Emil, Glavan Victor, care au ridicat de nenumărate ori respectiva problemă, fapt ce confirmă, că inculpatul cunoștea despre situația creată, neglijând atribuțiile acordate pentru soluționarea ei;

- în privința achitării inculpaților în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, prima instanță a interpretat eronat normele legale și a redus valoarea juridică a probelor aduse de partea acuzării în confirmarea acestei infracțiuni;

- prima instanță a apreciat greșit și probele prezentate în susținerea învinuirii formulate pe art. 328 alin. (3) lit. b), d), 190 alin. (2), (5) Cod penal, iar ca urmare a constatat greșit aspectele faptice a cauzei.

3.2. Reprezentantul părții vătămate – Țurcanu Vladimir, Lașcu Ion, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gligor Alexei să fie recunoscut vinovat în baza art. 329 alin. (1), 328 alin. (3) lit. b), d), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, iar Bulgac Valeriu să fie recunoscut vinovat în baza art. 190 alin. (5), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate de Țurcanu Vladimir, invocând aprecierea eronată a probelor administrate pe caz, ce a dus la achitarea greșită a lui Gligor Alexei și Bulgac Valeriu de sub învinuirile înaintate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 martie 2014 au fost respinse apelurile declarate, cu menținerea sentinței contestate.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel în partea învinuirii lui Gligor Alexei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, apreciind probele acumulate și administrate în ședință, a ajuns la concluzia că în acțiunile lui Gligor Alexei nu există fapta incriminată de neglijență în serviciu.

În acest sens instanța de apel a reținut, că reieșind din art. 84 alin. (2), (3) al Legii privind administrația publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003, precum și din art. 43 alin. (1) al Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, dreptul de a da în arendă ori locațiune a bunurilor domeniului public și privat al raionului este competența exclusivă a Consiliului, care examinând chestiunea dată, după cum a relatat reprezentantul părții vătămate Ciobanița Ana din motivul retroactivității legii, a fost respinsă. Faptul, că tocmai Consiliul, de competența căruia și ținea darea în locațiune, nu a hotărât întrebarea privitor la darea încăperilor din școala muzicală în locațiune filialei Partidului Comunist a fost confirmat și de către martorul Glavan Victor, ce a menționat că la ședința Consiliului a ridicat această problemă, însă a rămas nerezolvată.

Potrivit deciziei nr. 02/27 din 13 mai 2004, emisă de Consiliul raional Fălești, președintele raionului Gligor Alexei a fost abilitat cu dreptul de arendare a bunurilor imobile, proprietate a r-lui Fălești. În punctul 2 a acestei decizii a fost

stabilită obligația președintelui de a informa consiliul trimestrial despre tranzacțiile efectuate.

Astfel, instanța de apel nu a reținut argumentul părții acuzării, că inculpatul Gligor Alexei a fost abilitat prin decizia Consiliului raional nr. 02/27 din 13 mai 2004 cu dreptul de a da în locațiune bunurile imobile, or, potrivit acestei decizii președintele raionului a fost abilitat numai cu dreptul de a da în arenda. Noțiunea de arendă, după cum s-a menționat mai sus, este diferită de noțiunea de locațiune, în special după specificul obiectului acestor raporturi juridice. Clădirea Școlii muzicale nu este un bun imobil cu destinație agricolă, din care motiv în privința acestuia nu pot fi aplicate prevederile cu privire la arendă.

Mai mult, instanța de apel a menționat, că nu se poate deduce vinovăția lui Gligor Alexei în faptul folosirii fără plată a încăperilor din școala muzicală de către Partidul Comunist reieșind din faptul că în ședința de judecată s-a constatat că organizația teritorială a PCRМ a început a folosi încăperea din incinta Școlii de muzică din or. Fălești, cu mult timp înainte ca inculpatul Gligor Alexei să fie ales în calitate de președinte al raionului. Astfel nu s-a confirmat faptul, că inculpatul a permis folosirea sediului fără contract, licitație, plată etc. Încăperile date nu au fost date în folosință Partidului Comunist de către Gligor Alexei, ci ele au fost date în folosință de către alte persoane cu funcții de răspundere.

Astfel, Gligor Alexei a deținut funcția de președinte al r-lui Fălești începând cu luna iunie 2003, în acel timp când încăperile date deja erau ocupate și folosite de către Partidul Comunist cu mult înainte de a deveni el președinte. Acest fapt a fost confirmat de către reprezentantul părții vătămate Ciobanița Ana, fapt confirmat și de către martorul Budu Grigore.

Instanța de apel a menționat că din declarațiile martorilor, audiați în ședința instanței de apel Budu G. și Glavan V., nu se deduce univoc, că inculpatul Gligor Alexei cunoștea despre faptul că Partidul Comunist nu achita folosirea încăperilor din școala muzicală, cu atât mai mult, că el deținea funcția de președinte al filialei Partidului Comunist Fălești și acuzarea nici nu a prezentat dovadă, că ultimul ca președinte al filialei era în drept să încheie careva contracte de locațiune.

Din probele administrate în cadrul cercetării judecătorești instanța de apel a concluzionat că până în anul 2007 inculpatul Gligor Alexei nu a fost sesizat sau a cunoscut în alt mod despre faptul că PCRМ folosește încăperea în incinta Școlii muzicale din or. Fălești, fără a achita plata corespunzătoare, or, după cum rezultă din adresarea consilierului Glavan V., ultimul a informat numai la data de 16 noiembrie 2006 Consiliul raional Fălești, procurorul raionului, șeful Departamentului revizie și control, despre faptul că Secția nu are încheiat contract cu filiala Fălești a PCRМ, care din anul 2000 folosește spațiul din incinta Școlii de muzică. Totodată instanța a constatat, că după ședința Consiliului raional Fălești, când unii consilieri au abordat problema dată, inculpatul Gligor Alexei practic nu a mai exercitat funcția de președinte al raionului, o perioadă aflându-se în concediu

anual de odihnă, ulterior fiind degrevat în legătură cu participarea la campania electorală.

În partea ce ține de episodul privitor la construirea obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut a orașului Fălești”, pe care acțiunile inculpatului Gligor Alexei au fost încadrate în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal și art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, iar ale lui Bulgac Valeriu în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal și art. 190 alin. (5) Cod penal.

Instanța de apel apreciind probele prezentate de acuzare din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, a conchis că prima instanță just a ajuns la concluzia că în acțiunile inculpaților lipsește fapta infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal în privința lui Gligor Alexei, și a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal cu referire la Bulgac Valeriu.

În acest aspect, instanța de apel a constatat că inculpatul Gligor Alexei, în calitate de președinte al raionului Fălești, în anul 2006 a fost în drept să transfere suma de 4 230 000 lei la contul „Samotlor – Gaz” SRL, ca avans. Prin urmare, instanța de apel a atestat că inculpatul Gligor Alexei, în calitate de președinte al raionului Fălești nu și-a depășit atribuțiile de serviciu, dar a acționat în conformitate cu normele legale în vigoare, motiv din care în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a menționat că lui Bulgac Valeriu i se impută faptul că el a însușit prin înșelăciune și abuz de încredere banii în sumă de 4 230 000 lei, însă partea acuzării în ședințele de judecată nu a prezentat nici o probă, care să confirme faptul că acești bani au fost transferați persoanei juridice, fiind încasați, nu de la Bulgac Valeriu, dar de la persoana juridică „Samotlor-Gaz” SRL, mai indicând faptul că între două persoane juridice a apărut un litigiu de drept civil, ce a fost soluționat pe cale civilă, și nu face obiectul unei infracțiuni, după cum menționează acuzarea.

La fel, instanța de apel a reținut că potrivit rechizitoriului lui Bulgac Valeriu i se incriminează, că el a însușit ilegal sumele de bani de comun acord și împreună cu inculpatul Gligor Alexei, pe când ultimului nu i-a fost incriminată această faptă. Totodată nici nu au fost administrate probe, care să confirme intenția comună de acționare a celor doi. Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că în acțiunile lui Bulgac Valeriu lipsește fapta infracțiunii, prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, iar în acțiunile lui Gligor Alexei fapta infracțiunii, prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, instanța de fond corect ajungând la concluzia de achitare a lor pe marginea învinuirii aduse în această parte.

În ce privește infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, ce se impută lui Gligor Alexei și Bulgac Valeriu pe episodul de construcție a apeductului „Alimentarea cu apă din râul Prut a orașului Fălești”, instanța de apel a notat că prima instanță la fel just a considerat că nu și-a găsit confirmare.

La acest capitol, s-a indicat că în lipsa componentei, ce ține de dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin acțiunea, comisă de inculpați, prin întocmirea facturii și procesului-verbal de primire predare a lucrărilor pe motivele invocate mai sus, decăd și indicii calificativi de confecționare și folosire a documentelor oficiale false. În ședință de judecată s-a constatat, că suma totală de 4 230 000 lei, achitată de Consiliul raional Fălești în contul „Samotlor-Gaz” SRL a fost efectuată ca plată în avans și nu în baza procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate. S-a constatat că procesul-verbal de recepție a lucrărilor, executate pe luna decembrie, nu a oferit nici un drept (în special efectuarea plății) și nici nu a scutit de obligațiile contractuale (în special instalarea stației de purificare a apei).

Afirmația acuzării, că procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în valoare de 4 270 000 lei și factura fiscală cu seria SY nr. 0360141 sunt documente oficiale false, nu a fost reținută de instanța de apel, din considerentul că în acest proces-verbal nu este indicată executarea instalării utilajului de purificare a apei, ci este indicat doar „utilaj”, iar în factura fiscală este indicat „aprovizionarea cu apă Prut-Fălești”, documente după cum au declarat inculpații, au servit numai ca documente de verificare și nu ca mod de însușire a sumei de 4 270 000 lei.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a ajuns la concluzia că în acțiunile lui Gligor Alexei și Bulgac Valeriu lipsește componenta de infracțiune, prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal.

În privința episodului de montare a sistemului de aprovizionare autonomă cu energie termică și electrică a clădirii Președinției, instanța de apel a considerat că prima instanță a dat apreciere probelor administrate în cauza dată, prin prisma art. 93, 96, 101 Cod de procedură penală, iar din materialele cauzei rezultă că nu a existat proiectul și calculele de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit, astfel punctul de reper lipsește. În această ordine de idei, instanța de apel a relatat că pornirea obiectelor în construcție poate avea loc după legislația în vigoare, iar în speță și construcția cu utilizarea banilor publici, doar pornind de la documentația de bază, iar concluzia primei instanțe de achitare pe acest episod este una corectă.

Cu referire la episodul însușirii de către Bulgac Valeriu de la Țurcanu Vladimir a sumei de 37 600 dolari, instanța de apel a constatat că la soluționarea cauzei, prima instanță a ținut cont în plină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat cauza și probele prezentate de părți sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le just prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct vedere al coroborării lor, și întemeiat l-a achitat pe Bulgac Valeriu pe art. 190 alin. (5) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. În speța dată lipsind două elemente a infracțiunii: latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, iar ambele elemente ce sunt interdependente una de alta.

În acest context, instanța de apel a conchis că în acțiunile lui Bulgac Valeriu lipsesc elementele infracțiunii, prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, deoarece

relațiile dintre el și partea vătămată Țurcanu Vladimir în ce privește împrumutul sumei de 37.600 dolari SUA reprezintă un litigiu de ordin civil, care și urmează a fi soluționat în ordinea procedurii civile.

Referitor la apelul înaintat de către Lașcu Ion, ce a acționat în baza procurii eliberate de către Țurcanu Vladimir, instanța de apel a conchis că el este nefondat și urmează a fi respins pe motivele, indicate mai sus.

La fel, s-a specificat că reprezentantul lui Țurcanu Vladimir, Lașcu Ion a înaintat la 18.11.2003 în instanța de apel acțiune civilă solicitând încasarea de la Bulgac Vladimir în beneficiul lui Țurcanu Vladimir a sumei de 47 818 dolari SUA.

La acest aspect, instanța de apel a reținut prevederile art. 75 Cod de procedură civilă, potrivit cărora în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal sau prin avocat.

Mai mult, s-a menționat, că atât la urmărirea penală cât și în prima instanță Țurcanu Vladimir nu a înaintat acțiune civilă, și, astfel, el a pierdut dreptul de a face aceasta în fața instanței de apel.

6. Decizia instanței de apel din 28 martie 2014 a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1. Procurorul, care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând că vinovăția lui Bulgac Valeriu și Gligor Alexei în comiterea infracțiunilor imputate se confirmă prin cumulul de probe administrat la caz, Bulgac Valeriu și Gligor Alexei au dat declarații contradictorii, fapt ignorat de către instanțele de judecată, instanțele de judecată eronat au apreciat probatoriul administrat la caz și ca urmare greșit au constatat circumstanțele de fapt ce au dus la achitarea lui Bulgac Valeriu și Gligor Alexei.

6.2. Reprezentantul părții vătămate - Țurcanu Vladimir, Lașcu Ion și avocatul Coptu Sergiu în numele părții vătămate Țurcanu Vladimir, în care s-a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând aprecierea eronată a probelor care confirmă vinovăția lui Bulgac Valeriu și Gligor Alexei în comiterea infracțiunilor imputate.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 octombrie 2014 au fost admise recursurile ordinare declarate, casată total decizia instanței de apel din 28 martie 2014, fiind dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a constatat că instanța de apel nu a respectat prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, ca apoi să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective, expunând temeiul respectiv în decizia sa.

Concluzionând cele menționate, instanța de recurs ordinar a specificat că instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz, unele fiind redactate în decizie, iar celelalte fiind integral ignorate, neanalizate, neapreciate, ca urmare nefiind elucidate faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

În acest sens, instanța de recurs ordinar a mai indicat cu privire la aprecierea probelor pe toate 4 episoade, că concluziile instanței de apel, sunt niște constatări nemotivate și neargumentate cu menționarea a câtorva probe la general, fără să fie acestea evaluate la justa valoare în cumul cu alte probe cercetate și ignorate de către instanța de apel, cu conchiderea că, *“procurorul nu a prezentat probe în confirmarea vinovăției”*, fapt ce constituie o eroare judiciară, în sensul încălcării modului de apreciere a probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs ordinar analizând temeiurile de achitare din partea descriptivă și din dispozitivul sentinței și a deciziei, a observat o neconcordanță în stabilirea temeiului ce stă la baza achitării lui Gligor Alexei și Bulgac Valeriu, fiind constatate simultan în sentință și decizie ca temei de achitare: *„nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”* și *„fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”*, temeiuri prevăzute de art. 390 alin. (1) pct. 1) și 3) Cod de procedură penală.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, fiind rejudecată cauza, au fost admise apelurile declarate, casată sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- procesul penal în privința lui Gligor Alexei pe art. 329 alin. (1), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat în legătură cu prescripția tragerii la răspundere penală, acesta fiind liberat de răspundere penală pe aceste infracțiuni;

- Gligor Alexei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare în organele publice pe un termen de 5 ani.

- procesul penal în privința lui Bulgac Valeriu pe art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat în legătură cu prescripția tragerii la răspundere penală acesta fiind liberat de răspundere penală;

- Bulgac Valeriu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 9 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare a întreprinderilor și organizațiilor comerciale pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 397 pct. 1) Cod de procedură penală, s-a dispus recuperarea de către Gligor Alexei a prejudiciului cauzat prin infracțiune Consiliului r-nului Fălești în mărime de 98 251,94 lei, iar de către Bulgac Valeriu a prejudiciului cauzat prin infracțiune lui Țurcanu Vladimir în valoare de 486 220,64 lei și

Direcției Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM în valoare de 26 098,63 lei.

10. Pentru a decide astfel, instanța de apel, rejudecând cauza, concluzionând asupra caracterului contradictoriu și neargumentat al sentinței de achitare adoptată în cazul din speță, ținând cont de jurisprudența CtEDO ce interzice condamnarea inculpatului după o achitare în fond, fără audierea lui nemijlocită cu cercetarea probatoriului administrat la caz, reieșind din normele procesual - penale stabilite la art. 436 Cod procedură penală și recomandările CSJ, printr-o examinare suplimentară a probatoriului și cu acordarea unei noi aprecieri împrejurărilor faptice a cauzei, printr-o interpretare a normelor de drept, instanța de apel a conchis ca fiind dovedită vinovăția inculpaților Gligor Alexei și Bulgac Valeriu pe capetele de acuzație aduse lor prin învinuirea formulată în rechizitorii și concretizată la judecarea în fond a cauzei penale.

10.1. Astfel, instanța de apel **pe episodul de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, de către Gligor Alexei**, reieșind din probatoriul cercetat pe caz a constatat că acesta activând conform deciziei Consiliului raional Fălești nr. 01/2 din 12.06.2003 până în decembrie 2007 în calitate de președinte a r-lui Fălești, fiind persoană cu funcție de răspundere, responsabilă de gestionarea bunurilor domeniului public, fiind abilitat în baza deciziei aceluiași consiliu nr. 02/27 din 13.05.2004 cu dreptul de arendare a bunurilor imobile ce se află în proprietatea r-lui Fălești, știind cu certitudine că filiala Fălești a Partidului Comunist al Republicii Moldova (PCRM) folosește încăperi în incinta Școlii muzicale din or. Fălești cu suprafața de 79,4 m², fără stabilirea și perceperea plăților de folosință, în lipsa procedurii de licitație publică, contractului de locațiune și deciziei autorității publice locale, neîndeplinindu-și corespunzător obligațiile de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente față de ele, nu a întreprins acțiuni ce intră în obligațiile de serviciu legate de înlăturarea și curmarea acestor acțiuni ilegale cu sesizarea organelor de drept, în scopul asigurării respectării legislației în vigoare prevăzută la art. 60 alin. (1), lit. c) Legea privind administrația publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003 și art. 53 alin. (1) lit. b) Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, admitând în continuare folosirea ilegală, în perioada vizată de timp de către filiala Fălești a Partidului Comunist al Republicii Moldova (PCRM) a încăperilor menționate cu suprafața de 79,4 m², cauzându-i bugetului autorității publice locale prejudiciu în sumă totală de 98 251,94 lei.

Prin inacțiunile sale, Gligor Alexei a încălcat prevederile art. 84 alin. (2) din Legea privind administrația publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003, potrivit căreia *„Consiliile locale decid ca bunurile care aparțin domeniului public de interes local să fie date în administrare întreprinderilor municipale și instituțiilor publice, să fie concesionate, închiriate sau arendate, înstrăinarea, concesionarea, arenda și locațiunea căroar conform alin. (3) cu excepția locațiunii imobiliare de*

locuit, se face prin licitație publică, organizată în condițiile legii”, precum și cele de la art. 77 alin. (4) a Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, în corespundere cu care *„înstrăinarea bunurilor domeniului privat al satului, comunei, orașului, municipiului, raionului, schimburile de terenuri, delimitarea, partajul sau trecerea bunurilor dintr-un domeniu în altul, renunțarea la drepturi sau recunoașterea de drepturi, obligații”* se fac prin decizia consiliului local sau raional, în temeiul expertizei, înstrăinarea, concesionarea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale, conform alin. (5), efectuându-se prin licitație publică, organizată în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres prin legile respective.

Aceste acțiuni ale inculpatului Gligor Alexei au fost încadrate de instanța de apel în baza art. 329 alin. (1) Cod penal - îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente față de ele, ce a cauzat bugetului public daune în proporții mari.

Instanța de apel a concluzionat astfel, în urma cercetării următorului cumul de probe:

- declarațiile martorilor Ciobanița Ana (f.d. 73, 103-105, vol. IX, 42-48, vol. XII, 189-194, vol. XIII), Budu Grigore (f.d. 66 – 72, vol. XI, 49-53, vol. XII, 156-158, 63-65, vol. XIII), Chiruța Ion (f.d. 83-84, vol. XI, 161, vol. XIII), Balan Victor (f.d. 44-45, vol. XI, 166 vol. XIII), Babin Iulia (f.d. 198-199, vol. XIII), Andrieș Valentin (f.d. 202, vol. XIII), Moroi Ion (f.d. 46-47, vol. XI, 167, vol. XIII), Balan Petru (f.d. 87, vol. XI, 196, vol. XIII), Pleșca Iulia (f.d. 88, vol. XI, 200, vol. XIII), Oală Alexandru (f.d. 90, vol. XI, 201, vol. XIII), Glavan Victor (f.d. 71-72, vol. XI, 197, vol. XIII), Adajuc Vasile (f.d. 79-80, vol. XI, 17, vol. XIV), Ursachi Zinaida (f.d. 132-33, vol. XI, 94-95, vol. XIII, 38-39, vol. XIV), Manoli Tudor din prima instanță și din instanța de apel;

- declarațiile martorilor Garaz Valeriu, Muduc Valeriu, Coliban Emil, Cireș Vasile, Ionesi Ion, Railean Anatolie, Caraman Valeriu, Bînzari Iraida din prima instanță;

În acest sens, instanța de apel în contextul declarațiilor acestor martori, a menționat că deși prima instanță în conținutul sentinței a făcut referire la un șir de probe scrise, care vin să confirme învinuirea adusă lui Gligor Alexei pe acest episod, în motivare le-a dat insuficientă apreciere, fără a lua în considerare faptul sesizării organelor abilitate de control de către mai mulți consilieri locali, care prin plângerile depuse, și-au expus dezacordul cu privire la folosirea spațiului public de către fracțiunea PCRM, fără achitarea taxelor de locațiune (arendă, chirie), fapt confirmat prin schemele ce atestă deslocarea încăperilor la etajul trei din incinta Școlii muzicale Fălești, care prin Decizia nr. 24-d din 13.02.2004 a fost trecută de la balanța direcției generale învățământ tineret și sport către Secția cultură.

Totodată, instanța de apel a indicat că prin Decizia nr. 02/27 din 13.05.2004 a Consiliului r-lui Fălești cu privire la delegarea unor atribuții președintelui r-lui

Fălești, Gligor Alexei numit în această funcție prin Decizia nr. 01/2 din 12.06.2003, a fost abilitat cu dreptul de arendare a bunurilor imobile ce constituie proprietate publică, iar ca urmare în temeiul art. 60 alin. (1) lit. c) din Legea privind administrația publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003, în vederea îndeplinirii pe teritoriul administrat, a atribuției de asigurare a ordinii de drept, în cazul constatării încălcărilor legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice, să ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea lor, sesizând după caz organele de drept, în sensul art. 53 alin. (1) lit. b) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, urmând să asigure, în limitele competenței sale, respectarea Constituției, a legilor și altor acte normative.

Însă, instanța de apel a constatat din relatările martorilor audiați pe caz și din conținutul actului reviziei economico-financiare tematice la Consiliul r-lui Fălești pe perioada de activitate 01.01.2004-22.07.2010. nr. 12/55 din 28.07.2010, prin acordarea în folosință pe perioada august 2003 - decembrie 2007 a încăperilor cu suprafața de 79,4 m², din incinta școlii muzicale, de către persoane cu funcție de răspundere din cadrul Consiliului r-lui Fălești, au fost încălcate prevederile art. 84 din Legea privind administrarea publică locală nr. 123 din 18.03.2003 și art. 77 din Legea privind administrarea publică locală nr. 436 din 28.12.2006, care prevăd că darea în arendă ori locațiune a bunurilor domeniului public se efectuează prin licitație publică și în baza Deciziei Consiliului local sau raional, prin necalcularea plății de chirie a încăperilor, bugetului public fiindu-i cauzat prejudiciu în sumă de 98 251,94 lei.

Instanța de apel a respins motivele de achitare a inculpatului Gligor Alexei de sub învinuirea adusă lui pe art 329 alin. (1) Cod penal, din lipsa împuternicirilor ce i-ar fi acordat posibilitatea transmiterii în locațiune încăperile din domeniul public, ce în corespundere cu decizia Consiliului raional nr. 02/27 din 13.05.2004, se afla în competența exclusivă a organului colegial, el fiind împuternicit doar cu transmiterea bunurilor în „arendă”, ce nu se răsfrânge asupra gestionării imobilului aflat în proprietate publică, și a relatat, că Gligor Alexei a fost pus sub învinuire (concretizată în instanță), nu pentru inacțiunea de: *„neîncheierea anumitor contracte de locațiune asupra imobilului proprietate publică”*, ci pentru: *„neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor sale de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente față de ele, neîntreprinzând acțiuni ce intră în obligațiile sale de serviciu, legate de înlăturarea și curmarea acestor acțiuni ilegale cu sesizarea organelor de drept”*.

Respectiv, instanța de apel a reținut că cunoscând cu certitudine despre folosirea timp de mai mulți ani, de către fracțiunea PCRМ a două spații publice, din încăperea Școlii muzicale, fără achitarea plăților de locațiune, fapt confirmat de majoritatea martorilor audiați pe caz, inclusiv foști consilieri, care au abordat de repetate ori respectiva problemă, solicitând includerea ei pe rolul ședinței Consiliului raional, a fost ignorată intenționat și inculpatul Gligor Alexei nu a

întreprins careva măsuri efective în vederea înlăturării sau curmării acestor ilegalități, inclusiv prin sesizarea organelor de drept, deși în funcția deținută era obligat să intervină prompt la soluționarea ei, prin includerea pentru dezbateri în ordinea de zi a ședinței Consiliului.

În acest aspect, instanța de apel a conchis că nu-i pot fi admise alegațiile referitor la necunoașterea despre neachitarea plăților de către fracțiunea PCRМ, cu atât mai mult, că potrivit martorilor, la timpul său, el la fel a exercitat funcția de președinte a acesteia.

Într-un alt context, instanța de apel a menționat că transmiterea imobilului Școlii muzicale la balanța secției cultură, care deși este o subdiviziune separată din cadrul Consiliului raional Fălești, nu atestă și dreptul șefului ei Budu Grigore de a transmite imobilul în folosință cu orice formă de gestionare, competență oferită de legiuitor în exclusivitate Consiliului raional. De aceea, alegația apărării referitor la responsabilitatea pe care ar fi avut-o în această parte Budu Grigore, a fost respinsă de instanța de apel, aceasta relatând în acest aspect că majoritatea celor audiați, inclusiv reprezentantul părții vătămate Ciobanița Ana, au confirmat abordarea de către el a respectivei probleme, lăsată fără soluționare de către președintele raionului, în atribuțiile funcționale a căruia și intra rezolvarea respectivei probleme prin neadmiterea și înlăturarea ilegalităților admise în acest sens.

În ce privește pretinsul contract de locațiune, cu calculul sumelor ce urmau a fi achitate și cele două borderouri de plată pentru perioada campaniei electorale la alegerile prezidențiale, pusă la dispoziția instanței de apel de către partea apărării, recunoscute de către Budu Grigore și Ursache Zinaida, cu explicațiile făcute de ei în acest sens, inclusiv și de către Ciobanița Ana, instanța de apel a atestat, că pe lângă faptul că el nu întrunește forma și rechizitele necesare, având multiple rectificări, consecințele lui juridice în aspectul efectuării achitărilor, nu și-au produs efectul, nefiind confirmat prin probatoriul administrat pe caz și cercetat la ședințele de judecată, cu atât mai mult, că de dreptul încheierii unui atare contract, potrivit actelor normative supra menționate, șeful secției cultură Budu Grigore nu dispunea, ceea ce confirmă alegațiile cu privire la întocmirea unui proiect de contract, cu actele anexate la el, pe care l-a transmis spre informare și aprobare PCRМ, după care urma a fi consemnat în modul stabilit de Lege, or simplul fapt, că Budu Grigore nu dispunea de împuterniciri legale de a-l încheia, denotă neproducerea de către el a careva consecințe juridice.

Totodată, instanța de apel a conchis că în mărimea daunelor cauzate, care constituie suma de 98 251,94 lei, ceea ce în corespundere cu art 126 alin. (2) Cod penal, în vigoare la data comiterii faptei, constituia proporții mari, primind încadrare la art. 329 alin. (1) Cod penal. Respectiv, reieșind din caracterul ultraactiv a legii penale, prevăzut de art. 10 Cod penal și ținând cont de faptul, că modificările operate în conținutul art. 126 Cod penal datează cu 07.11.2016, și deja era prescris în sensul art. 60 alin. (2) Cod penal, termenul de tragere la răspundere

penală pe art. 329 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a dispus liberarea lui Gligor Alexei de răspunderea penală în legătură cu împlinirea termenului de prescripție, cu încetarea în această parte a procesului penal în temeiul art. 332 alin. (1) și art. 391 alin. pct. 6) Cod de procedură penală.

10.2. În continuare, în privința episodului de construcție a obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut a or. Fălești”, instanța de apel a constatat ca fiind dovedit faptul că **Gligor Alexei** exercitând în baza deciziei Consiliului raional Fălești nr. 01/2 din 12.06.2003 funcția de Președinte al raionului Fălești, cu atribuirea potrivit art. 60 alin. (2) lit. c) al Legii privind administrația publică locală din 18.03.2003, a funcției de ordonator principal de credite al raionului, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, a depășit în mod vădit limitele atribuțiilor acordate prin lege, cauzând urmări grave exprimate prin cauzarea daunelor materiale în proporții deosebit de mari intereselor publice prin confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false în următoarele circumstanțe:

La 11.09.2006, Consiliul raional Fălești a încheiat cu „Samotlor-Gaz” SRL contractul de antrepriză nr. 76 privind construirea obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut, a orașului Fălești”.

Conform clauzelor contractuale, „Samotlor-Gaz” SRL se obliga, să execute lucrările de construcție a obiectului nominalizat în decurs de 16 luni, iar beneficiarul Consiliul r-lui Fălești să achite pentru lucrările efectuate suma de 31 746 621 lei.

Ulterior, Consiliul raional Fălești în baza contractului nr. 76 din 11.09.2006 în calitate de plată prealabilă pentru lucrările de construcție a obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut”, a transferat către „Samotlor-Gaz” SRL potrivit ordinelor de plată: nr. 493 din 10.10.2006 suma de 1 800 000 lei; nr. 514 din 18.10.2010 suma de 750 000 lei; nr. 706 din 29.12.2006 suma de 1 680 000 lei.

După care, la finele lui decembrie 2006, Gligor Alexei de comun acord și împreună cu Bulgac Valeriu, au falsificat procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 în valoare de 4 230 000 lei, privind instalarea la construcția obiectului alimentarea cu apă din râul Prut a or. Fălești, a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în care au introdus date false precum că utilajul respectiv a fost instalat, însă acest lucru în realitate nu a fost făcut, fapt confirmat și prin rapoartele de expertiză nr. 3068 din 13.01.2009; nr. 900 din 13.04.2009, precum și cercetarea la fața locului prin care s-a constatat că utilajul „Boncom” în sumă de 4 230 000 lei la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești”, nu a fost instalat.

Aceste acțiuni ale inculpatului Gligor Alexei au fost încadrate de instanța de apel în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal - confecționarea, deținerea, și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, ale unor instituții, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de

organizare, de către două sau mai multe persoane, soldate cu daune în proporții mari intereselor publice.

10.3. La fel, instanța de apel a constatat că contrar pct. 6.9 din anexa nr. 3 a contractului de antrepriză nr. 76 din 11.09.2006 în corespundere cu care, la terminarea lucrărilor notificată de antreprenorul general, beneficiarul convocă comisia de recepție, ce va constata realizarea lucrărilor în conformitate cu documentația de execuție, președintele raionului Fălești, Gligor Alexei fiind conștient de faptul că nu a fost convocată comisia de recepție pentru verificarea lucrărilor executate și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, știind cu certitudine, că utilajul de model „Boncom” nu este procurat și nici instalat de antreprenor, depășindu-și în mod vădit drepturile și atribuțiile de serviciu, a semnat procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pe decembrie 2006 și recapitulare a cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, ce conțineau date denaturate, potrivit căruia au fost recepționate lucrări de instalare a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în sumă de 4 230 000 lei. După care, la 02.01.2007 Bulgac Valeriu a perfectat factura fiscală cu seria nr. 0360141, remițând-o la adresa Consiliului raional Fălești, potrivit căreia „Samotlor-Gaz” SRL, a efectuat lucrări la construcția obiectului „*Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești*” privind instalarea utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în sumă de 4 230 000 lei.

Aceste acțiuni ale inculpatului Gligor Alexei au fost încadrate de instanța de apel în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal - săvârșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, soldate cu urmări grave intereselor publice exprimate prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari.

10.4. Instanța de apel a mai constatat că **Bulgac Valeriu** în persoana managerului-șef al „Samotlor-Gaz” SRL, la data de 11.09.2006, pentru realizarea scopului criminal de însușire a mijloacelor bănești din bugetul de stat, a încheiat cu Consiliul raional Fălești contractul nr. 76 privind construirea obiectului „*Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești*”, obligându-se conform clauzelor contractuale, să execute lucrările în decurs de 16 luni, beneficiarul urmând să achite suma de 31 746 621 lei. Ulterior, Consiliul raional Fălești în baza contractului nr. 76 din 11.09.2006, în calitate de plată prealabilă pentru lucrările de construcție a obiectului „*Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești*”, a transferat către „Samotlor-Gaz” SRL, potrivit ordinelor de plată: nr. 493 din 10.10.2006 suma de 1 800 000 lei; nr. 514 din 18.10.2010 suma de 750 000 lei; nr. 706 din 29.12.2006 suma de 680 000 lei.

La sfârșitul lunii decembrie 2006, Bulgac Valeriu, urmărind scopul de a însuși mijloacele financiare a Consiliului raional Fălești, acționând conform unui plan bine determinat de însușire a mijloacelor financiare a Consiliului raional Fălești, prin înșelăciune și abuz de încredere, de comun acord și împreună cu Gligor Alexei, care exercita funcția de președinte al raionului Fălești, au falsificat procesul verbal de recepție a lucrărilor executate și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, în valoare de 4 230 000 lei, privind instalarea la construcția obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut a or. Fălești”, a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în care au introdus date false precum că utilajul respectiv a fost instalat, însă în realitate acest lucru nu a fost făcut. După care la 02.01.2007, Bulgac Valeriu a perfectat factura fiscală cu seria SY, nr. 0360141 și a remis-o în adresa Consiliului raional Fălești, conform căreia „Samotlor-Gaz” SRL, a efectuat lucrări la construcția obiectului „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești”, instalând utilajul de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în sumă de 4 230 000 lei. Deși potrivit rapoartelor de expertiză nr. 3068 din 13.01.2009 și nr. 900 din 13.04.2009, s-a constatat că utilajul „Boncom” în sumă de 4 230 000 lei la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești”, nu a fost instalat, iar cheltuielile suportate de „Samotlor-Gaz” SRL la efectuarea lucrărilor de construcție la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut, a orașului Fălești” au fost majorate cu suma de 205 299,70 lei, astfel fiind cauzat un prejudiciu material Consiliului raional Fălești în sumă de 4 435 299,70 lei.

Aceste acțiuni a inculpatului Bulgac Valeriu au fost încadrate de instanța de apel în baza art 190 alin. (5) Cod penal, - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporți deosebit de mari și în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, - confecționarea, deținerea, și folosirea documentelor oficiale false, care acordă sau eliberează de obligații, ale unor instituții, indiferent de tipul de proprietate juridică de organizare.

Instanța de apel și-a întemeiat această concluzie în privința faptelor descrise în pct. 10.2 - 10.4, pe următoarele probe:

- declarațiile reprezentanților Consiliului raional Fălești, Ciobanița Ana (f.d. 42-28, vol. XII, 189-194, vol. XIII), din prima instanța și din instanța de apel, și Jachina Jana din instanța de apel (f.d. 152-155, vol. XIII);

- declarațiile din prima instanță și din instanța de apel a martorilor Cojocari Jana (f.d. 114, vol. XI, 112-114, vol. XII, 159-160, vol. XIII), Procopescu-Sîmboteanu Margareta (f.d. 111-113, vol. XI, 162-165, vol. XIII), Rotari Dumitru (f.d. 95-101, vol. XI, 115-119, vol. XII, 42-43, vol. XIII), Cuschevici Constantin (f.d. 107-109, vol. XII, 86-88, vol. XII, 18-20, vol. XIII), Manoli Tudor (f.d. 267-269, vol. XI, 38-39, vol. XIV), Babin Iulia (f.d. 198-199, vol. XIII);

- declarațiile din prima instanță a martorilor Antonişina Ala (f.d. 102, vol. XI), Moraru Mircea (f.d. 110, vol. XI), Gurduza Grigore (f.d. 236-239, vol. XI), Aculova Svetlana (f.d. 234-236, vol. XI, f.d. 48-53, vol. XIII).

Totodată, instanța de apel a reținut că lipsa suportului juridic a sumei de 4230000 lei inclusă în procesul-verbal de recepție a lucrărilor pentru luna decembrie 2006, se confirmă prin actul de revizie tematică la Consiliul r-lui Fălești din 29.05.2007, întocmit de CCCEC, potrivit căruia factura fiscală seria nr. 0360141 din 02.01.2007 indică tranzacție fără efect juridic din lipsa utilajului „Bancom”, suma de 4 230 000 lei constituind avansul ce urma a fi reflectat în contabilitate, aceeași concluzie rezultând și din actul reviziei tematice din 28.05.2007 la „Somotlor Gaz” SRL, din care rezultă, că în perioada octombrie-decembrie 2006 a fost aprobat procesul verbal de recepție a lucrărilor de execuție și achitare integrală la suma de 4 230 000 lei, fără suport juridic și în lipsa utilajului „Boncom”, fiind adoptată și o hotărâre în acest sens cu nr. 03-5/8584 din 08.06.2007.

La fel, instanța de apel a menționat că din conținutul actului controlului de reverificare a Consiliului Fălești din 10.07.2007 întocmit de Curtea de Conturi rezultă, că la construcția obiectului „*Alimentare cu apă potabilă din r-1 Prut, a or. Fălești*”, către „Samotlor-Gaz” SRL în 2006 s-a transferat 8 500 000 lei, prin dispozițiile de plată nr. 704 din 28.12.2006 - 4 270 mii lei; nr. 493 din 10.10.2006 - 1 800 mii lei; nr. 514 din 18.10.2006 - 750 mii lei; nr. 706 din 29.12.2006 - 1 680 mii lei, care în decembrie 2006 și ianuarie 2007 a prezentat la contabilitatea aparatului președintelui două facturi fiscale cu seria SY 0360132 din 28.12.2006 la suma de 4 270 000 lei și SY 0360141 din 02.01.1007 la suma de 4 230 000 lei, în total la suma de 8 500 000 lei, lucrările îndeplinite la suma de 4 270 000 lei în baza primei facturi fiscale fiind confirmate prin procesele-verbale semnate de către directorul Bulgac Valeriu și președintele consiliului Gligor Alexei în decembrie 2006 și anume: procesul-verbal de recepție a lucrărilor pe luna decembrie 2006 în sumă de 1 244 800 lei; 272 400 lei; 109 600 lei; 67 200 lei; 93 200 lei; 158 700 lei; 76 000 lei, precum și procesul-verbal de recepție a lucrărilor de proiectare pe luna decembrie 2006 în sumă de 600 000 lei, lucrările îndeplinite pe cea de-a doua factură fiind la fel confirmate de către persoanele în cauză în luna decembrie 2006 cu valoarea de 4 230 000 lei, în valoarea lucrărilor executate fiind inclus costul unui set al utilajului „Boncom”, fără lucrările de instalare a lui, suma dată fiind transferată către „Samotlor-Gaz” SRL ca avans de 30% pentru procurarea utilajului, pe care acesta preconiza să-l procure în baza contractului nr. 48 din 01.12.2006 de la SRL „ELPO” cu termenul de livrare de șase luni din momentul semnării, adică până la 01.07.2006, care necătând la expirarea termenului contractual, la 10.07.2007 și reieșind din procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate la suma de 4 230 000 lei, așa și nu a fost instalat, lipsind la obiect, fapt pentru care Consiliul prin demersul nr. 02/1-09-217 din 31.05.2007 i-a solicitat

SRL-lui informația privind confirmarea lucrărilor în valoare 4 230 000 lei, care la rândul său prin răspunsul nr. 73 din 01.06.2007 a informat despre rezilierea contractului nr. 48 din 01.12.2006 cu SRL „ELPO”, solicitând trecerea sumei nominalizate în cont de avans la procesul-verbal de recepție a lucrărilor pentru decembrie 2006, însă la 20.06.2007 Camera de Licențiere a RM i-a retras licența de activitate lui „Samotlor-Gaz” SRL, constatând admiterea de către Gligor Alexei ca ordonatorul principal de credite a Consiliului r-lui Fălești, recepționarea și semnarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate în sumă de 4 230 000 lei cu caracter dubios, în urma cărui fapt utilajul de purificare a apei nu a fost livrat și instalat, iar mijloacele bănești în sumă de 4 230 000 lei mai mult de șase luni se află în posesia firmei „Samotlor-Gaz” SRL.

În același sens, instanța de apel a indicat că prin raportul de expertiză judiciară în domeniul construcției nr. 1250 din 02.06.2008, s-a constatat că în rezultatul verificării procesului-verbal, majorări a volumului de lucrări efectuate nu s-a stabilit, suma totală indicată în procesul-verbal de recepție a lucrărilor efectuate de „Samotlor-Gaz” SRL la obiectul „*Alimentare cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești*” constituind suma de 4 230 000 lei, utilajul „Boncom” la data verificării vizuale nu era în realitate.

La fel, instanța de apel a menționat că prin:

- raportul de expertiză tehnică în construcții nr. 900 din 13.04.2009 s-a constatat, că la 11.09.2006 Consiliul r-lui Fălești a încheiat contractul de antrepriză nr. 76 cu „Samotlor-Gaz” SRL ce se obliga să execute lucrările de construcție a obiectului „*Alimentare cu apă potabilă din râul Prut, a or. Fălești*” pe o durată de 16 luni cu valoarea lucrărilor de construcție și montaj 31 746 621 lei;

- factura fiscală seria SY 0360132 din 28.12.2006 „Samotlor-Gaz” SRL în baza procesului-verbal de recepție a lucrărilor din decembrie 2006 indică lucrări efectuate în sumă de 4 270 000 lei (f.d. 30, vol. I), respectiva sumă fiind indicată și în nota informativă, precum și în recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate în decembrie 2006 (f.d. 31-84, vol. I), pe când în factura fiscală seria SY 0360141 din 02.01.2007 „Samotlor-Gaz” SRL indică lucrări executate în valoare 4 230 000 lei;

- ordinele de plată nr. 514 din 18.10.2006; nr. 493 din 10.10.2006; nr. 706 din 29.12.2006; nr. 704 din 28.12.2006 (f.d. 88-91) Consiliul r-lui Fălești a transferat la „Samotlor-Gaz” SRL suma de 8 500 000 lei, în procesul-verbal de verificare în natură a volumului de lucru din 21.05.2007 fiind indicată suma de 1244799 lei;

- actul de control al CCCEC-lui din 28.05.2007 la „Samotlor-Gaz” SRL, în care se indică că în procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 este instalat utilajul „Boncom” în sumă de 4 230 000 lei, ce pe perioada controlului 31.12.2006 în evidența contabilă nu era înregistrat, fiind luat la evidență abia la 17.01.2007 ca fiind furnizat de la SRL „Mclec-Imex”, lucrări de

recepție pe 2007 nu au fost efectuate (f.d. 103, vol. I), pe când în actul de control la Consiliul Fălești a CCCEC din 29.05.2007 se indică, că potrivit procesului-verbal de verificare a volumului de lucru efectuat în natură din 21.05.2007 s-a constatat majorarea volumului de lucrări, potrivit procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate în decembrie 2006 în sumă de 4 230 000 lei utilajul „BONCOM” nu este instalat;

- scrisoarea nr. 1090/I-5 din 24.05.2007 a Inspecției de Stat în Construcții adresată lui Mejanschi V. în care se indică, că „Samotlor-Gaz” SRL a inclus în actele de recepție unele lucrări pe care nu le-a efectuat, fiind considerate potrivit pct. 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra investigațiilor publice în construcții, aprobat prin HG nr. 360 din 25.06.1996 exagerări a costului volumului de lucrări, suma totală fiind de 205 599, 70 lei (f.d. 106, vol. I), ea fiind indicată și în actul de control nr. 15 din 23.05.2007 a ISC și borderoul de recalculare a valorilor costului lucrărilor (f.d. 107-109, vol. I), costul real al cheltuielilor suportate de „Samotlor-Gaz” SRL la efectuarea lucrărilor de construcție la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești” fiind de 8 294 400, 30 lei și nu 8 500 000 ce i-au fost transferate de către Consiliul local prin facturile de la (f.d. 88-91, vol. I), diferența constituind - 205 299,70 lei;

- hotărârea Judecătoriei Economice nr. 2e-387/08 din 07.02.2008 ce confirmă încasarea de la „Samotlor-GAZ” SRL în beneficiul Consiliului r-1 Fălești 4 230 000 lei.

Instanța de apel a conchis că fiind dovedite faptele reținute în acțiunile celor doi inculpați, contrar argumentelor invocate de apărare în privința achitării acestora.

În aceste aspecte, instanța de apel a notat că în situația în care celelalte procese-verbale de recepție a lucrărilor executate au fost consemnate în modul stabilit, apărarea și inculpații au eșuat să convingă instanța referitor la motivele pentru care procesul-verbal pentru luna decembrie nu corespunde cerințelor legii, fiind consemnat doar de către cei doi, fără verificarea de facto a lucrărilor executate și consemnarea lui de persoanele abilitate în acest sens, inclusiv diregintele de șantier, iar susținerile referitor la utilizarea cu orice preț a mijloacelor financiare pe parcursul anului 2006, pentru a nu fi returnate Ministerului Finanțelor, nu au fost acceptate de instanța de apel, care a specificat că nu s-a respectat procedura și modalitatea întocmirii procesului-verbal cu privire la recepția lucrărilor și recapitularea lor pentru luna decembrie 2006, fiind o simplă versiune în vederea justificării acestor acțiuni.

La fel, instanța de apel a atestat că deși apărarea și inculpații încercând să convingă instanța în legalitatea acțiunilor întreprinse, susțin, că suma de 8 500 000 lei transferată de către Consiliul raional către „Samotlor-Gaz” SRL din care 4 270 000 lei reprezintă costul lucrărilor constatate ca fiind efectuate și 4 230 000 lei avansul pentru lucrările ce urmau a fi executate pe viitor, se includ în cele 30% din

costul contractului de 31 746 621 lei, stipulate la pct. 10.1 din anexa nr. 3 la el, prevăzute și la art. 30 lit. b) din Legea Bugetului de stat pentru anul 2006, aceasta nu a ținut cont de faptul, că potrivit actelor de control și expertizelor efectuate pe caz, suma de 4 230 000 lei, nu a fost trecută prin contabilitatea „Samotlor-Gaz” SRL, administratorul ei Bulgac Valeriu nereușind să confirme modul în care ea a fost utilizată, declarațiile lui referitor la procurarea anumitor utilaje ce au fost instalate la obiectivul dat, precum și achitarea salariilor, neconfirmându-se prin date obiective. În acest context, instanța de apel a menționat că tocmai el în calitate de administrator șef și unic fondator al „Samotlor-Gaz” SRL, poartă răspunderea materială și cea financiară pentru gestionarea corectă a bunurilor întreprinderii.

Cât privește procesul-verbal de recepție a lucrărilor din decembrie 2006, la care se face trimitere în susținerea argumentelor, că nu ar fi stat la baza transferului sumei de 4 230 000 lei, instanța de apel a reținut că în lipsa constatărilor din el cu privire la pretinsa executare a lucrărilor la obiect, inclusiv prin instalarea utilajului „Boncom”, nu s-ar fi putut efectua transferul respectivei sume, ea rămânând fără acoperire factuală și doar odată cu consemnarea lui a apărut dreptul antreprenorului de a cere transferul mijloacelor bănești pentru pretinsele lucrări, care deși nu erau executate îi permiteau de a se înlătura de la efectuarea lor pe viitor sub pretextul execuției, iar de aici și obligația Consiliului, de achitare a acestor lucrări.

În această ordine de idei, instanța de apel a conchis că falsificarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 în valoare de 4 230 000 lei, a fost îndreptată spre atingerea scopului final de dobândire prin înșelăciune a respectivelor mijloace bănești, în această parte urmând a se ține cont de faptul, că anume modelul actelor nominalizate ce au fost semnate de inculpați, a fost aprobat prin ordinul interdepartamental nr. 13/5 din 15.01.2002, constituind document oficial, ce urmează a fi prezentat lunar de către subantreprenor - antreprenorului general, iar de către acesta - beneficiarului pentru achitare, constituind temeiul de bază a transferului mijloacelor financiare, reprezentând un act prin care antreprenorul dă în primire, iar beneficiarul recepționează lucrări pentru care urmează a se achita.

Respectiv, instanța de apel a notat că acest document acordă antreprenorului dreptul de a solicita și de a primi mijloacele financiare pentru lucrările executate, obligându-l pe beneficiar să le achite. În atare împrejurări, prin întocmirea acestui proces-verbal, antreprenorul se liberează de obligația de a mai executa lucrările, ce au fost acceptate și recepționate de beneficiar, care s-au presupus deja a fi executate, constituind un document oficial ce acordă drepturi și liberează de obligații, în care la fel ca și în „Recapitularea cheltuielilor” inculpații de comun acord au introdus date denaturate referitor la instalarea utilajului de model „Boncom”, ce în realitate nu a avut loc, constituind temei pentru transferul sumei de 4 230 000 lei prin factura fiscală.

Mai mult, instanța de apel în privința adresării lui Bulgac Valeriu din numele „Samotlor-Gaz” SRL către Consiliul r-lui Fălești, privind transferul în contul pretinsului avans a sumei de 4 230 000 lei, a specificat că nu-i poate îndreptăți acțiunile, în lipsa unei previzibilități a transferului efectuat, ce nu a trecut înregistrarea contabilă și în lipsa datelor referitor la procurarea utilajului „Boncom”, subcontractul de antrepriză dintre „Samotlor-Gaz” SRL și SRL „Ascom-Construct” datând cu 04.06.2007, deși temeiul transferului din decembrie 2006, a constituit pretinsa lui instalare.

La fel, instanța de apel a reținut că încasarea printr-o hotărâre definitivă a Curții de Apel Economice din 07.02.2008, de la „Samotlor-Gaz” SRL în beneficiul Consiliului r-lui Fălești a sumei de 4 230 000 lei, confirmă caracterul ilicit al acestui transfer, iar lipsa evidenței contabile asupra lui, inclusiv și însușirea prin escrocherie, ce putea fi realizată doar de către persoana ce gestionează întreprinderea, cu drept de semnătură pe documentele bancare, adică Bulgac Valeriu.

Subsidiar, instanța de apel a notat că neatragerea lui Gligor Alexei la răspunderea penală pe art. 190 alin. (5) Cod penal, dar doar pe art. 328 alin. (3) lit. b) d), Cod penal, pentru „*excesul de putere*” cu cauzare de daune în proporții mari intereselor publice, reieșind din suma admisă pentru transfer fără o acoperire factuală, nu îndreptățesc acțiunile lui Bulgac Valeriu de însușire a ei prin escrocherie, fiecare din ei urmând să poarte răspunderea pentru faptele comise.

În ce privește continuarea executării lucrărilor la începutul anului 2007 în contul sumei pretinse a fi transferate în avans, instanța de apel a reținut că sistarea lor a fost efectuată de către Inspekția de Stat în construcții, ca urmare a lipsei documentelor de proiect și pentru că nu corespundeau standardelor, fapt confirmat de către diregintele de șantier Rotari Dumitru, ce l-a determinat să sesizeze respectivul organ, cu retragerea ulterioară a licenței antreprenorului.

Cât privește depozitiile date în acest sens de către martorul Aculova Svetlana, desemnată de Consiliu ca responsabilă de verificarea lucrărilor și corespunderea lor documentației, instanța de apel le-a apreciat critic, menționând în acest sens că ea nu a efectuat personal și nu a participat la efectuarea măsurărilor lucrărilor executate în raport cu actele prezentate ordonatorului în confirmarea lucrărilor executate, și că ele vin în contradicție cu restul probelor administrate la caz, ce atestă majorarea de către antreprenor a volumului lucrărilor cu 205 299,70 lei, caracterul lor necalitativ și necorespunderea sumelor primite pentru transfer, volumului lucrărilor de facto executat.

În respingerea argumentelor privind netemeinicia acuzațiilor aduse lui Bulgac Valeriu referitor la pretinsa majorare a cheltuielilor la construcția apeductului cu 205 299,70 lei, care nu ar fi fost constatată prin raportul de expertiză tehnică în construcții nr. 1250 din 02.06.2008 (f.d. 220-222, vol. II), instanța de apel a specificat că întru completarea constatărilor din el, s-a dispus

efectuarea suplimentară a expertizei în construcții, iar prin rapoartele nr. 3068 din 13.01.2009 și nr. 900 din 13.04.2009, s-a constatat că utilajul „Boncom” în sumă de 4 230 000 lei la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești”, nu a fost instalat, cheltuielile suportate de „Samotlor-Gaz” SRL, la efectuarea lucrărilor de construcție la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut, a orașului Fălești”, fiind majorate cu 205 299, 70 lei, concluzii ce au fost puse la baza învinuirii aduse, fiind acceptate și preluate de către instanța de apel ca fiind în coroborarea cu restul probelor administrate pe caz.

În privința argumentelor apărării referitor la incorectitudinea încadrării acțiunilor inculpaților și în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pentru „fals de documente”, instanța de apel a reiterat că dobândirea ilicită a bunurilor în rezultatul folosirii de către făptuitor a unui document, falsificat anterior de o altă persoană urmează a fi calificată doar conform art. 190 Cod penal. În acest caz, nu este necesară calificarea suplimentară conform art. 361 Cod penal, deoarece, reieșind din prevederile art. 118 Cod penal, prezentarea unor asemenea documente apare ca varietate a înșelăciunii, deci și a componentei de escrocherie. În același timp, falsificarea unor astfel de documente, urmată de folosirea lor de către falsificator în vederea sustragerii bunurilor trebuie calificată conform art. 190 și art. 361 Cod penal.

10.5. În privința episodului privind dobândirea ilicită de către Bulgac Valeriu prin înșelăciune și abuz de încredere de la Țurcanu Vladimir a bunurilor, instanța de apel a constatat ca fiind dovedită vinovăția lui Bulgac Valeriu în faptul că acesta la data de 02.09.2006, acționând conform unui plan bine determinat și având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de relațiile de încredere și de prietenie cu Țurcanu Vladimir, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul împrumutului bănesc, a primit de la el mijloace bănești în sumă de 37 600 dolari SUA, ce la data de 02.09.2006, conform cursului oficial a Băncii Naționale a Moldovei constituia - 486220,64 lei, asumându-și angajamentul de a rambursa împrumutul în termen de un an de zile, cu dobânda de 1 % lunar, sumă ce urma să fie achitată către data de 02 a fiecărei luni, încredințându-1 pe Țurcanu Vladimir că-i va restitui suma primită, din mijloacele financiare obținute din construcția apeductului de aprovizionare cu apă potabilă a or. Fălești.

La 10.10.2006 și la 18.10.2006, conform dispoziției de plată nr. 493 și respectiv dispoziției de plată nr. 514, din bugetul Consiliului raional Fălești a fost transferată la contul „Samotlor-Gaz” SRL gestionată de Bulgac Valeriu suma de 2 550 000 lei, ca remunerare pentru lucrările efectuate la construcția apeductului.

La momentul intrării în posesie asupra sumei totale de 486220,64 lei, Bulgac Valeriu urmărea scopul sustragerii lor, neavând intenția de a-și executa angajamentul asumat, pe motivul că dispunând de sumele financiare menționate, nu a restituit lui Țurcanu Vladimir suma datorată, prin ce i-a cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Aceste acțiuni ale inculpatului Bulgac Valeriu au fost încadrate de instanța de apel în baza art. 190 alin. (5) Cod penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel și-a întemeiat această constatare în baza următorului ansamblu de probe:

- declarațiile martorului Lașcu Inga (f.d. 159, vol. XI, 15-16, vol. XIV) și a reprezentantului părții vătămate și civile, Țurcanu Vladimir, Lașcu Ion (f.d. 175-178, vol. XII, 12-14, vol. XIV), din prima instanță și din instanța de apel;

- recipisa ce atestă împrumutul acordat de către acesta lui Bulgac Valeriu în sumă de 37 600 dolari SUA (f.d. 231, vol. IV);

- recipisa din 22.02.2011 întocmită de Lașcu Inga referitor la primirea a 2000 dolari SUA de la inculpat în contul stingerii împrumutului (f.d. 70, vol. X);

- documentele de constituire a celor două firme SRL „Gazificare – Chișinău” (f.d. 38-102, vol. V) și „Samotlor-Gaz” SRL (f.d. 160-228, vol. V).

În continuare, instanța de apel a respins versiunile inculpatului Bulgac Valeriu invocate în apărarea sa.

Totodată, instanța de apel a specificat că atât neconformarea de către inculpatul Bulgac Valeriu la obligațiile asumate la momentul primirii sumei de 37600 dolari SUA, cât și nerestituirea acestei sume până la momentul de față, inclusiv în situația în care a avut posibilitate reală de a o rambursa, îi denotă intenția cu care a acționat și anume cea de însușire a respectivei sume. Achitarea parțială din suma împrumutată, a sumei de 2000 dolari SUA pe care i-a transmis lui Lașcu Inga pe perioada instrumentării cauzei penale, nu este altceva decât o încercare de a-și ascunde scopul adevărat, acordându-i intenției de însușire o imagine vualată, pentru a o plasa sub aspectul relațiilor de împrumut de ordin civil.

Din aceste motive, instanța de apel a respins argumentul apărării privind lipsa intenției de însușire prin escrocherie a mijloacelor bănești, chiar și în situația în care se pretinde, că la momentul primirii lor inculpatul ar fi fost în capacitate de plată, dispunând de un șir de imobile, deținerea cărora în opinia instanței de apel nu împiedica realizarea scopului criminal.

10.6. Referitor la episodul de dobândire ilicită prin înșelăciune a bunurilor de la Direcția Generală pentru Administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova, de către inculpatul Bulgac Valeriu, instanța de apel a constatat ca fiind dovedită vinovăția acestuia în faptul că la 14.11.2006 a încheiat cu Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului Republicii Moldova, contractul cu privire la executarea lucrărilor de montare a sistemului de aprovizionare autonomă cu energie termică și electrică a clădirii Președinției Republicii Moldova, obligându-se conform clauzelor contractuale, să execute lucrările de construcții-montaj a sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii Președinției Republicii Moldova, cu sediul în mun.

Chișinău, Piața Mării Adunării Naționale nr. 1, în termen de o lună, urmând ca beneficiarul să achite pentru lucrările efectuate bani în suma de 229 641,58 lei.

La finele lunii decembrie 2006, Bulgac Valeriu, director al „Samotlor-Gaz” SRL a întocmit procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în valoare de 229 636, 81 lei, după care la 25.12.2006 a perfectat factura fiscală cu Seria SY nr. 0360126 pe care a remis-o în adresa Direcției Generale pentru Administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova, conform căreia „Samotlor-Gaz” SRL a efectuat lucrări de montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii Președinției Republicii Moldova în sumă de 229 636,81 lei.

Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului Republicii Moldova în baza facturii fiscale seria SY nr. 0360126 și a procesului verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 în corespundere cu care „Samotlor-Gaz” SRL a efectuat lucrări de montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii Președinției, a transferat la contul „Samotlor-Gaz” SRL suma de 229 636, 81 lei. Conform actului de control al Inspecției de Stat în Construcții din 15.05.2007 și raportului de expertiză nr. 901 din 02.04.09, s-a constatat că la momentul efectuării lucrărilor de către „Samotlor-Gaz” SRL la montarea sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii Președinției, s-au admis nejustificat, exagerări al costului lucrărilor în sumă de 26 098, 63 lei, cauzându-se prejudiciu material considerabil bugetului de stat.

Aceste acțiuni ale inculpatului Bulgac Valeriu instanța de apel le-a încadrat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, în proporții considerabile.

La acest aspect, instanța de apel a indicat că deși inculpatul Bulgac Valeriu și-a negat vinovăția în această parte, susținând, că lucrările efectuate de către „Samotlor-Gaz” SRL în 2006 la reparația punctului de încălzire și aerisire a clădirii Președinției RM, s-au desfășurat în lipsa proiectului, doar în baza unei schițe de lucru, cu recepționarea lor de către reprezentanții ambelor părți, în lipsa a careva obiecții și cu efectuarea transferului la valoarea contractului, fără solicitarea rambursării a sumei de 26 000 lei, (f.d. 142-155, vol. XI, 179-184, 208-216, vol. XII; 61, vol. XIII), vinovăția lui și-a găsit deplină confirmare prin:

- contractul de antrepriză nr. 23-3 I/CM din 14.11.2006 dintre DG ACG și „Samotlor-Gaz” SRL ce atestă executarea lucrărilor de montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii Președinției la suma de 229 641,58 lei (f.d. 111-113 vol. VII), cu documentele însoțitoare la el (f.d. 114-125 vol. VII);

- actul de trecere la pierderi semnat de părți la suma de 101 663 lei (f.d. 125, vol. VII) cu factura fiscală din 25.12.2006 (f.d. 126, vol. VII);

- actul de control al ISC nr. 13 din 15.05.2007 (f.d. 129-132, vol. VII) și raportul de expertiză nr. 901 din 02.04.2009 prin care s-a constatat majorarea cheltuielilor în mărime de 26 098,63 lei (f.d. 260-264, vol. II);

- factura fiscală seria SY nr. 0360126 din 25.12.2006 și ordinele de plată nr. 594 din 19.12.2006, nr. 2106 din 19.12.2006, nr. 2108 din 20.12.2006, nr. 1887 din 13.11.2006, nr. 471 din 20.11.2006 prin care s-a transferat suma de 229 636, 81 lei (f.d. 120-124; 126, vol. VII);

- declarațiile din instanța de apel a reprezentantului Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova, Cebotari Viorel (f.d. 21-23, vol. XIV).

Totodată, instanța de apel a reținut că lipsa pretențiilor de ordin material din partea DG ACG RM, nu constituie un indiciu a lipsei componenței de infracțiune în acțiunile inculpatului, deoarece a fost dovedită paguba cauzată în valoare de 26 098, 63 lei, urmând a fi restituită către proprietar din contul inculpatului, care este vinovat de cauzarea ei, fiind absolut aberante susținerile referitor la nerecunoașterea DG ACG RM în calitate de parte la dosar cu reprezentarea ei de către persoana împuternicită.

În același context, instanța de apel a notat că faptul neaplicării agentului economic „Samotlor-Gaz” SRL a sancțiunilor economice, în perioada în care pe fapt se instrumenta cauza penală, fiind constatată însușirea supracheltuielilor în volum de 26 098, 63 lei, nu constituie temei de achitare a inculpatului Bulgac Valeriu.

Deliberând asupra pedepsei aplicate inculpaților Gligor Alexei și Bulgac Valeriu, instanța de apel a punctat că ține cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, și gravitatea faptelor comise ce fac parte din categoria infracțiunilor grave și deosebit de grave, caracterul prejudiciabil a celor săvârșite, personalitatea inculpaților Gligor Alexei și Bulgac Valeriu, care pentru prima dată se atrag la răspundere penală, caracteristica lor pozitivă de la locul de trai, precum și motivul de cupiditate cu care Bulgac Valeriu a acționat la comiterea faptelor, lipsa circumstanțelor agravante.

Referitor la latura civilă, instanța de apel a considerat necesar de a fi dispusă încasarea de la Bulgac Valeriu în beneficiul lui Țurcanu Vladimir – 486 220, 64 lei, Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova – 26 098, 63 lei, de la Gligor Alexei în beneficiul Consiliului raional Fălești – 98 251,94 lei, volumul acestor daune cauzate fiind constatate prin învinuirea formulată și faptele reținute de instanța de apel.

Totodată, instanța de apel a mai menționat că potrivit recipisei (f.d. 109, vol. V) Țurcanu Vladimir i-a acordat lui Bulgac Valeriu cu împrumut suma de 37 600 dolari SUA, iar fiicii acestuia Lașcu Inga prin recipisa de la (f.d. 70-71, vol. X), i-a restituit suma de 2000 dolari SUA, însă, reieșind din suma pagubei reținute prin învinuirea adusă, recalculată în valută națională, potrivit cursului valutar la data formulării învinuirii, este necesar de a dispune spre încasare întregul volum a daunei materiale, suma restituită luându-se în considerare la punerea deciziei în executare.

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

11.1. Inculpatul Gligor Alexei, cu avocatul Frecăuțanu Iuri, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12), 14), 15) Cod de procedură penală și solicită casarea deciziei instanței de apel din 26 iunie 2017, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, invocând că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii;

- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă;

- instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză;

- decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 8, 100, 101, 389, 419 Cod de procedură penală;

- în pofida faptului că în decizia instanței de apel sunt enumerate probele pe care instanța de apel le-a pus la baza deciziei sale, este evident că această instanță nu a făcut o analiză obiectivă a acestor probe și nu le-a apreciat din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor;

Referitor la recunoașterea lui Gligor Alexei vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 328 al. (3) lit. b), d) Cod penal:

- potrivit pct. 91 din Hotărârea nr. 22 din 27 iunie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu) (sesizările nr. 113g/2016 și nr. 8g/2017), Curtea a reținut că utilizarea în art. 328 alin. (1) din Codul penal a noțiunii „*intereselor publice*”, care constituie o noțiune generică, ce nu poate fi definită, încalcă articolele 1 alin. (3) și 22 din Constituție - principiul legalității incriminării și pedepsei penale, precum și articolul 23 din Constituție - calitatea legii penale;

- în acest caz au fost încălcate esențial drepturile inculpatului garantate de Constituția Republicii Moldova, iar această încălcare de lege echivalează cu o eroare judiciară gravă, care urmează a fi corectată de către instanța de recurs;

- în faptele reținute în sarcina inculpatului de instanța de apel se constată o reproducere a acestora din rechizitoriu, astfel că, prin forma actuală a actului de acuzare, inculpatul Gligor Alexei a fost pus în situația de a răspunde unei învinuiri într-atât de vagi, încât a făcut imposibilă o apărare efectivă, în lipsa cadrului normativ-juridic indicat de procuror în ordonanța de învinuire și în rechizitoriul de învinuire;

- în ordonanța de punere sub învinuire și prin rechizitoriul de învinuire lui Gligor Alexei, acestuia i se incriminează nerespectarea obligațiilor ce-i reveneau, prevăzute de pct. 6.9 al anexei nr. 3 a contractului de antrepriză din 11 septembrie 2006, însă, învinuirea în săvârșirea acestei infracțiuni, nu putea fi efectuată în baza unei clauze contractuale, deoarece la stabilirea depășirii limitelor competenței în sensul art.328 Cod penal, prevederile care reglementează drepturile și atribuțiile inculpatului, în mod obligatoriu trebuie să fie prevăzute sau să derive dintr-o lege sau dintr-un act normativ subordonat legii;

- analiza conținutului învinuirii formulate denotă caracterul formal al acesteia. Mai mult, învinuirea este una abstractă, ceea ce înseamnă că acuzatorul de stat a încălcat mai multe drepturi și chiar principii generale, care au menirea să asigure dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale;

- atât actul de învinuire cât și decizia instanței de apel nu conțin informația în ceea ce privește depășirea vădită a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, precum și urmările grave cauzate intereselor publice, or, cel puțin instanța de apel a avut obligația să dezvăluie acești factori;

- actul de învinuire se caracterizează prin imprecizii cu privire la detaliile esențiale ale situației de fapt. În așa mod, învinuirea adusă inculpatului contravine în mod evident dreptului garantat prin art. 6 § 3 din Convenție. Astfel, se încalcă și dreptul la apărare. Or, este evident că în speța dată, părții apărării i-a revenit doar să presupună contra căror argumente să se apere;

- acuzarea nici în prima instanță, nici în instanța de apel, nu a prezentat nici o probă care ar confirma elementul infracțional - acțiuni concrete de depășire a atribuțiilor de serviciu ale inculpatului, și anume că Gligor Alexei și-ar fi atribuit ilegal atribuții care nu-i sunt atribuite prin lege și ar fi substituit competența organului deliberativ - consiliul raional;

- în urma analizei aceluiași probe, prima instanță corect și legal a constatat că implicarea lui Grigor Alexei în infracțiunea incriminată nu se dovedește nicidecum și nici realizarea în acțiunile acestuia a laturii subiective, exprimate prin vinovăția sub formă de intenție, sau a laturii obiective a infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu, care se exprimă prin modalitățile normative descrise în art. 328 Cod penal.

Referitor la recunoașterea lui Gligor Alexei vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal:

- instanța de apel, casând sentința și pronunțând o nouă hotărâre prin care Gligor Alexei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal, și-a întemeiat în mare parte soluția pe declarațiile martorului Budu Grigore, încălcând dreptul la un proces echitabil garantat de art.6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului;

- de către partea apărării a fost contestată credibilitatea martorului Budu Grigore, iar în ședința instanței de apel s-a stabilit că declarațiile acestui martor sunt neveridice. În condițiile în care la mai multe întrebări ale apărării acest martor nu a dorit să răspundă, iar între declarațiile sale date la urmărirea penală, și cele date la diferite ședințe în instanța de apel sunt divergențe însemnate;

- instanța de apel și-a întemeiat decizia de recunoaștere a lui Gligor Alexei vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal, în mare parte pe declarațiile martorului Budu Grigore, dar nu a contrazis în nici un fel probele prezentate de către partea apărării și îndeosebi a probelor scrise: Actul de primire-predare în arendă din 03 ianuarie 2005 (f.d. 60, vol. XIV), factura Seria CX nr. 569106 din 28 februarie 2005 (f.d. 61, vol. XIV) și factura Seria CX nr. 569107 din 15 martie 2005 (f.d. 62, vol. XIV) și a certificatului emis de către ÎS Editura Statistică (f.d. 57, vol. XIV);

- instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz, cele prezentate de partea acuzării fiind redacte în decizie, iar cele prezentate de partea apărării fiind integral ignorate, neanalizate, neapreciate, ca urmare nefiind elucidate faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date;

- prin faptul că nu s-a indicat nici un motiv de respingere a probelor prezentate de către partea apărării s-a comis o eroare gravă, fapt ce duce la încălcarea dreptului la un proces echitabil;

- motivarea dată de instanța de apel este una extrem de neclară, dat fiind faptul, că se atestă o copiere a rechizitoriului și nu o analiză clară a probelor apărării, acuzării, argumentării preferințelor față de anumite probe și aprecierii critice a altor probe;

- modalitatea de motivare a soluției, denotă faptul că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 414 și art. 417 Cod de procedură penală, hotărârea instanței nefiind motivată suficient, argumentele părții apărării, în cea mai mare parte au rămas fără apreciere;

- cu toate că depozițiile martorului Budu Grigore sunt viciate și, cel puțin, urmau a fi apreciate critic, instanța de apel le-a admis ca veridice, iar versiunea înaintată de către acest martor, precum că contractul era doar proiect, a fost preluată de către instanța de apel la motivarea deciziei (a se vedea declarațiile martorului Budu Grigore de la a doua audiere în instanța de apel (f.d. 125-127 vol. XIV). Aceste înscrisuri nu puteau fi reținute ca proiecte de către instanța de apel în situația în care, ambele părți contractante, Secția cultură reprezentată de către directorul Budu Grigore și Comitetul Raional al PCRM Fălești reprezentată de către Prim-secretar, în persoana d-nei Ursachi Zinaida și-au exteriorizat voința de a încheia contractul aplicând semnătura și ștampila ambelor părți;

- instanța de apel nu a răspuns la întrebarea înaintată de partea apărării în instanța de apel, „*cum putea fi considerat proiect de contract în situația în care contractul este înregistrat și în baza acestuia au fost emise și facturi?*”;

- instanța de apel a indicat că: *„din cauza multiplelor rectificări consecințele juridice a contractului prezentat în aspectul efectuării achitărilor nu și-au produs efectul”*, însă a omis să indice în decizie care rectificări au dus la imposibilitatea efectuării achitărilor, în situația în care pe lângă contractul de arendă, există semnat și ștampilat de ambele părți un act de predare primire, calculul mărimii arendei anuale, factura Seria CX nr. 569106 din 28 februarie 2005 și factura Seria CX nr. 569107 din 15 martie 2005;

- instanța de apel nici nu s-a expus în privința contractului prezentat de către partea apărării, cu denumirea „Contract de arendă nr. 2”, expunându-se în privința unui oarecare contract de locațiune, care nu este anexat la materialele cauzei penale;

- în privința afirmației instanței de apel că, *„Budu Grigore deținând funcția de director al Secției Cultură, nu a avut dreptul încheierii unui atare contract”*, menționez că aceasta este indicat declarativ, deoarece potrivit probelor administrate în instanța de apel (inclusiv și declarațiile martorului Budu Grigore în care este indicat că ultimul era în drept să semneze contracte (f.d. 126, vol. XIV) Secția Cultură Fălești la momentul semnării contractului era constituită ca persoană juridică, având cod fiscal, cont bancar, ștampilă și având la balanța ei clădirea școlii muzicale;

- instanța de apel nu a respectat prevederile art. 419, 415 alin. (2) Cod de procedură penală și a pus la baza hotărârii de condamnare declarațiile martorilor Garaz Valeriu, Muduc Valeriu, Coliban Emil, Cireș Vasile, Ionesie Ion, Railean Anatolie, Caraman Valeriu, Bînzari Iraida, fără a dispune audierea acestora pe viu;

- în decizia instanței de apel este indicat că declarațiile martorilor Coliban Emil, Cireș Vasile, Ionesie Ion, Railean Anatolie, Caraman Valeriu, Bînzari Iraida au fost date citirii de partea acuzării, însă dacă facem o analiză a procesului verbal (f.d. 153 vol. XIV), partea acuzării nu a dat citirii declarațiile consemnate în procesele verbale respective, fiind doar făcută o referire la foaia dosarului și denumirea actului;

- probatoriul decisiv pe care instanța de apel și-a întemeiat hotărârea de condamnare, a fost obținut contrar principiilor nemijlocirii, oralității și contradictorialității judecării cauzei. Or, în acest sens este relevantă hotărârea CEDO în cauza Marius Hanu contra României (Hotărârea CEDO în cauza Marius Hanu contra Romanici cererea nr. 10890/04; Secția a III-a, 4 iunie 2013);

- instanța de apel nu era în drept să-și întemeieze concluziile sale pe probele cercetate de către prima instanță, dacă ele nu au fost verificate nemijlocit în ședința de judecată a instanței de apel;

- instanța de apel nu a contrazis nici într-un fel constatările primei instanțe în partea în care aceasta a indicat că: *„din probele administrate în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că până în anul 2007 inculpatul Gligor Alexei nu a fost sesizat sau a cunoscut în alt mod despre faptul că PCRМ folosește încăpere în*

incinta școlii muzicale din or. Fălești, fără a achita plata corespunzător...”. La acest capitol, sunt relevante hotărârile CtEDO în cauza Bimer S.A. vs. Moldova și Grădinar vs. Moldova, unde înalta Curte a statuat că constatările instanțelor inferioare necontrazise de instanțele superioare trebuie considerate drept fapte stabilite (Bimer S.A. vs. Moldova, nr. 15084/03, §§-57-59, hotărârea din 10.07.2007. Grădinar vs. Moldova, nr.7170/02, §§-110-115, hotărârea din 08.04.2008;

Referitor la recunoașterea lui Gligor Alexei vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal:

- pe acest episod instanța de apel, la fel, nu a contrazis nici într-un fel constatările primei instanțe și îndeosebi în partea în care aceasta a indicat că, *„pentru existența componentei de infracțiune prevăzută la art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, este obligatoriu ca documentul oficial falsificat să acorde drepturi sau să elibereze de obligații. În cadrul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pe decembrie 2006 a fost prezentat de către antreprenor, fără a fi însoțit de toate actele corespunzătoare (în special de manoperă) și nu a fost semnat de dirigintele de șantier și responsabilul tehnic”;*

- procesul-verbal fără semnăturile tuturor persoanelor responsabile și fără a fi anexată manopera, nu acordă drepturi sau eliberează de obligații, iar în final acest proces-verbal nu are calitatea de a produce consecințe juridice, nefiind pus la baza căreiva tranzacții;

- datorită caracteristicilor specifice a procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe decembrie 2006, acest proces-verbal nu intră sub incidența art. 361 Cod penal, deoarece chiar și în ipoteza încălcării legislației și documentelor normative în construcții manifestate prin falsificare sau întocmirea incorectă a documentelor de execuție și a celor de încercare și de analiză în construcție, poate atrage doar răspunderea contravențională conform art. 177 alin. (2) lit. j) Cod contravențional (a se vedea manualul Drept penal partea specială Voi. II pag. 1099. autori - Sergiu Brînza, Vitalie Stati. 2011);

- existând îndoieli cu privire la calificarea corectă a acțiunilor făptuitorului, instanța de apel urma a se ghida de principiul *„in dubio pro reo”*, adică, de a trata îndoielile în favoarea făptuitorului;

- acțiunile lui Gligor Alexei nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) și art. 361 alin. (2) lit. b), d); art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, în special lipsind latura obiectivă și subiectivă a acestor infracțiuni.

În partea ce ține de latura civilă:

- în cuprinsul deciziei nu a fost analizat în ce mod a fost soluționată latura civilă, prin prisma cererilor înaintate, vizând existența și quantumul prejudiciului cauzat părții civile;

- simpla enumerare a mijloacelor de probă existente la dosar nu poate completa motivarea deciziei în latura civilă, or, în motivarea încasării unei sume de bani. Instanța este obligată să indice cu lux de amănunte probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe;

- în decizie, instanța de apel era obligată de a motiva concluzia cu privire la repararea daunei materiale, urmând a indica prin ce acțiuni sau inacțiuni a fost cauzată, prin care probe se confirmă aceasta, fiind obligată de a prezenta calculele respective, vizând mărimea daunei cu indicarea legii în baza căreia a fost intentată și încasată acțiunea civilă;

- absența oricărei trimiteri la probele administrate, pe latură civilă, fără analiza acestora în raport cu componentele despăgubirilor la plata cărora inculpatul este obligat, constituie o nemotivare a hotărârii. Lipsa motivării hotărârii sub aspect civil face imposibilă exercitarea controlului judiciar a acesteia.

11.2. Avocatul Mazur Svetlana în numele inculpatului Bulgac Valeriu, indicând temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12), 13) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței primei instanțe, invocând în argumentare că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului;

- în partea ce ține de episodul privitor la construirea obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut, a orașului Fălești”, acțiuni încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, probele prezentate de către acuzare nu confirmă intenția inculpaților de a însuși suma de 4230000 lei, ci a fost o modalitate de transfer a acestei sume în avans, cu scopul de a fi valorificată suma de 8500000 lei, alocate Consiliului raional Fălești pentru acest obiect pe anul 2006, pentru a nu fi întoarse, în caz de nefolosire;

- faptul că suma pretinsă de acuzare ca fiind însușită prin înșelăciune și abuz de încredere a fost de fapt transferată ca avans a fost confirmat în ședința instanței de apel și de către reprezentantul primăriei Ciobanița Ana, ce a menționat, că temeiul transferului era ca avans la suma care era prevăzută;

- după cum a explicat inculpatul Bulgac Valeriu în ședințele de judecată banii dați au fost folosiți în activitatea „Samotlor – Gaz” SRL, pentru procurarea utilajului, achitarea salariului muncitorilor, efectuarea lucrărilor de construcție la apeduct în perioada lunilor ianuarie - aprilie 2007, argumente, ce nu au fost combătute prin careva probe de partea acuzării, nefiind aduse probe, că suma dată a fost însușită personal de către Bulgac Valeriu;

- potrivit rechizitoriului, lui Bulgac Valeriu i se incriminează că el a însușit ilegal sumele de bani de comun acord și împreună cu inculpatul Gligor Alexei, pe când ultimului nu i-a fost incriminată această faptă. Totodată nici nu au fost administrate probe, care să confirme intenția comună de acționare a celor doi;

- în acțiunile lui Bulgac Valeriu lipsește fapta infracțiunii, prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, prima instanță corect ajungând la concluzia de achitare a lui pe marginea învinuirii aduse în această parte;

- în ce privește infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pe episodul de construcție a apeductului „Alimentarea cu apă din râul Prut a orașului Fălești”, în ședința de judecată s-a constatat, că suma totală de 4230000 lei, achitată de Consiliul raional Fălești în contul SRL „Samotlor-Gaz” a fost efectuată ca plată în avans și nu în baza procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate. Se constată că procesul-verbal de recepție a lucrărilor, executate pe luna decembrie, nu a oferit nici un drept (în special efectuarea plății) și nici nu a scutit de obligațiile contractuale (în special instalarea stației de purificare a apei). Afirmația acuzării, că procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în valoare de 4230000 lei și factura fiscală cu seria SY nr. 0360141 sunt documente oficiale false, nu poate fi reținută de instanța de apel, or, în acest proces-verbal nu este indicată executarea instalării utilajului de purificare a apei, ci este indicat doar „utilaj”, iar în factura fiscală este indicat „...aprovizionarea cu apă „ Prut-Fălești”, documente după cum au declarat inculpații, ce au servit numai ca documente de verificare și nu ca mod de însușire a sumei de 4230000 lei;

- pe episodul însușirii sumei de 37 600 dolari SUA de la Țurcanu Vladimir, probele prezentate de acuzare pe acest capăt de acuzare nu dovedesc intenția inculpatului Bulgac Valeriu de a însuși suma împrumutată încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, or, prima tranșă a sumei împrumutate în sumă de 37000 dolari SUA, a fost întoarsă de către el la solicitarea lui Țurcanu Vladimir, iar din suma restantă din a doua tranșă de 37 000 dolari SUA a întors, 2000 dolari. Mai mult, Bulgac Valeriu permanent a recunoscut datoria, ce o are față de Țurcanu Vladimir, asumându-și obligația de rambursare a sumei nerestituite;

- nu sunt prezente în speță nici alte circumstanțe, ce potrivit explicațiilor, vizate mai sus, ar indica la prezența escrocheriei, or, nu s-a dovedit că Bulgac Valeriu avea o situația financiară neprielnică la momentul încheierii tranzacției, că exista lipsa de fundamentare-economică și caracterul nerealizabil al angajamentului, lipsa unei activități aducătoare de beneficii necesare onorării angajamentului, or, din materialele cauzei rezultă contrariul, că la momentul încheierii tranzacției de împrumut, Bulgac Valeriu gestiona „Samotlor-Gaz” SRL și „Gazificare Chișinău” SRL, fiind și fondatorul lor, care activau, aducând profit, cât și faptul, că el deținea în proprietate mai multe bunuri;

- în acțiunile lui Bulgac Valeriu lipsesc elementele componenței de infracțiune, prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, deoarece relațiile dintre el și partea vătămată Țurcanu Vladimir în ce privește împrumutul sumei de 37600 dolari SUA reprezintă un litigiu de ordin civil, care și urmează a fi soluționat în procedura civilă;

- instanța de apel și-a motivat soluția de condamnare pe motiv că *„suma nu a fost restituită pînă la momentul de față”*, motivare ce nu poate fi reținută, ori elementul principal și determinant este că intenția de a însuși banii să survină pînă la primirea sumei și nu după. Astfel, deținând două întreprinderi de la activitatea cărora se obține venit stabil și având contracte dintre care unul elucidat pe caz - 31 000 000 lei, nu se poate prezuma opțiunea de însușire a banilor prin escrocherie, atîta timp cît la scadența termenului să fii arestat, sechestrate toate activele, retragerea licenței de activitate;

- concluziile instanței de apel, sunt niște constatări nemotivate și neargumentate cu menționarea a câtorva probe la general, fără să fie acestea evaluate la justa valoare în cumul cu alte probe cercetate și ignorate de către instanța de apel, fapt ce constituie o eroare judiciară, fiind încălcat modul de apreciere a probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală;

- afirmația că *„potrivit actelor de control și expertizelor efectuate pe caz. suma de 4 230 000 lei, nu a fost trecută prin contabilitatea „Samotlor Gaz” SRL, administratorul ei Bulgac Valeriu ne reușind să confirme modul în care ea a fost utilizată, declarațiile lui referitor la procurarea anumitor utilaje ce au fost instalate la obiectivul dat, precum și achitarea salariilor, neconfirmându-se prin date obiective”*- este o apreciere arbitrară a principiului consfințit în art. 8 Cod de procedură penală - nimeni nu este obligat să-și dovedească nevinovăția sa, ori aceasta vine și în contradicție cu o altă probă pe dosar - hotărârea Curții de Apel Economice prin care suma respectivă a fost dispusă spre încasare de la SRL „Samotlor-Gaz”;

- calificarea dată pur teoretic acțiunilor lui Bulgac Valeriu în baza art. 190 Cod penal - de principiu în teoria și practica națională și internațională o persoană cu funcții de răspundere a unei întreprinderi private în cadrul relațiilor civile ale acesteia cu alți subiecți ai dreptului civil nu poate fi calificată conform acestei componențe;

- acțiunile ce se impută lui Bulgac Valeriu pot fi maximum încadrate teoretic în componența infracțiunilor prevăzute de art. 335 Cod penal – *„Abuzul de serviciu”* sau art. 335¹ Cod penal – *„Falsul în acte contabile”*, sau atît procesul-verbal de recepție a lucrărilor din decembrie 2006, cît și factura fiscală SY 0360141 constituie documente contabile;

- aceeași situație se referă și la episodul incriminat la obiectivul „lucrări de montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii

Președinției”, probele - raportul nr. 901 din 02 aprilie 2009, raportul nr. 1250 din 02.06.2008, fiind apreciate greșit de instanța de apel;

- prezența supracheltuielilor în mărime de 26098,63 lei, nu cade sub incidența legii penale, or suma de 26698,63 lei s-a constituit, potrivit raportului de expertiză tehnică, în urma unor relații economice a două persoane juridice, fiind transferate pe contul unei persoane juridice și anume „Samotlor –Gaz” SRL și nu pe numele persoanei fizice Bulgac Valeriu, și, deci litigiul dintre aceste două persoane juridice, în cazul prezenței pretențiilor materiale, urma să se rezolve în procedura civilă.

12. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referințe:

12.1. Procurorul, care a pledat pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, menționând cu referire la alegațiile recurenților că motivarea soluției contestate contrazice dispozitivul hotărârii instanței de apel și care, în viziunea lor, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, temei pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că rejudecând cauza, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, just a constatat circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei și, corespunzător, corect a încadrat acțiunile inculpaților, în urma aprecierii corecte a probelor prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

În privința afirmațiilor recurenților că în acțiunile inculpaților nu au fost întrunite elementele infracțiunii și că faptelor săvârșite de către inculpați li s-a dat o încadrare juridică greșită, temeiuri pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 8) și pct. 12) Cod de procedură penală, a reținut că faptul nerecunoașterii vinovăției și dezacordul cu calificarea juridică a acțiunilor făptuitorului, este o modalitate de apărare și nu constituie temei pentru casarea hotărârilor contestate.

La fel, a indicat că din conținutul recursurilor, se evidențiază că recurenții, de fapt, își motivează contestația prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor însă, motivele de reapreciere a materialului probator, nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Ce ține de invocarea de către recurentul Mazur Svetlana a temeiului pentru declararea recursului prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, precum că a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului, a precizat că autorul contestației nu a motivat în acest sens recursul și nu a stipulat care anume lege mai favorabilă condamnatului a intervenit.

În privința temeiului indicat de recurentul Frecăuțanu Iuri, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, în sensul că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017 prin care a fost declarată neconstituțională sintagma din art. 328 alin. (1) Cod penal, „...*intereselor publice sau...*”, procurorul a notat că în conformitate cu dispoziția art. 26 alin. (7) al Legii nr.317 din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională, „*Hotărârile Curții*

Constituționale produc efect numai pe viitor”, iar conform art. 28 alin. (4) al aceleiași legi, „actele normative sau unele acte ale acestora, declarate neconstituționale devin nule și nu se aplică din momentul adoptării hotărârii respective a Curții Constituționale”.

Reieșind din cele relatate și faptul că Gligor Alexei a fost condamnat la 26.06.2017, adică până la adoptarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017, consideră că nu pot fi aplicate în privința inculpatului prevederile hotărârii vizate.

În privința temeiului pentru declararea recursului, prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, a punctat că hotărârile CtEDO, la care face referire avocatul Frecăuțanu Iurie, nu sunt aplicabile în cazul inculpatului Gligor Alexei și încălcările care, în viziunea recurentului, au fost omise de către instanța de apel nu pot fi reparate și în această cauză.

12.2. Reprezentatul Cosiliului raional Fălești, Jachina Inga, care pledează pentru inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, deoarece prin probele administrate s-a demonstrat că contrar prevederilor legale stipulate în Legea nr. 123 din 18 martie 2003 privind administrarea publică locală, art. 84-87 din Legea nr. 4326 din 28 decembrie 2006, Legea bugetului pe anii 2000-2007, că proiectul unui contract de arendă a fost ignorat și nu s-a luat atitudine, iar bugetul raional a fost prejudiciat cu suma de 98 251,94 lei, iar încăperile au fost folosite de PCRM cu titlu gratuit.

La fel, a indicat că contractul de arendă prezentat în cadrul ședințelor de judecată de către apărătorul Frecăuțanu Iuri, conține multe inexactități (lipsa semnăturilor părților, ștamplia, data încheierii contractului) și nu dispune de putere juridică.

13. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz se reține, că potrivit textului recursurilor declarate de recurenți, aceștia invocă temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12), 13), 14), 15) Cod de procedură penală, sub aspectele că: *„hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice*

dispozitivul hotărârii, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; a intervenit o lege mai favorabilă condamnatului; Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă; instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză”.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivele și temeiurile invocate de recurenți nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest sens următoarele.

13.1. Ce ține de temeiurile de recurs comune invocate de recurenți, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, în sensul că: *„hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită”*, Colegiul penal lărgit conchide că nu sunt incidente în prezenta speță, din considerentul că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante, invocate în apelurile declarate, întemeindu-și soluția în baza probelor examinate de prima instanță, care parțial au fost examinate, verificate de instanța de apel, apreciate corect de aceasta prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, consemnate în procesul verbal al ședinței de judecată, descrise în decizia atacată, soluția instanței nefiind afectată de o eroare gravă de fapt, iar decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția, motivarea soluției fiind în corespundere cu dispozitivul deciziei, faptele inculpaților fiind încadrate corect conform circumstanțelor faptice constatate în speță, din care considerente, temeiuri de a interveni în decizia instanței de apel nu se identifică de instanța de recurs ordinar.

La fel, ce ține de temeiul de recurs invocat de avocatul Frecățuanu Iuri, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză, Colegiul penal lărgit notează că nu se confirmă în prezenta cauză, or hotărârile CtEDO la care face referire recurentul în recurs, nu sunt aplicabile în prezenta speță din motiv că încălcările de drepturi invocate nu s-au confirmat.

13.2. Referitor la argumentele recurentului Fricăuțanu Iuri în numele inculpatului Gligor Alexei, în partea recunoașterii acestuia vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal.

În acest sens, ce ține de motivele invocate de recurent în privința faptului că: *„prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27 iunie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) Cod*

penal (sesizările nr. 113g/2016 și nr. 8g/2017, s-a declarat neconstituțională sintagma „...intereselor publice...” din art. 328 alin. (1) Cod penal, din considerentul că aceasta constituie o noțiune generică, ce nu poate fi definită, iar prin condamnarea inculpatului Gligor Alexei pe acest articol cu utilizarea acestei sintagme, acestuia i-au fost încălcate drepturile garantate de Constituția Republicii Moldova”, în susținerea temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit conchide că nu pot fi acceptate, or după cum rezultă din ordonanța de modificare a învinuirii din 20 iunie 2012 (f.d. 251-254, vol. XI), lui Gligor Alexei i-a fost incrimnată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, cu indicii calificativi – *săvârșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, soldate cu urmări grave intereselor publice, manifestate prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari*”, precum și fapta constatată de instanța de apel ca comisă de către inculpatul Gligor Alexei, a fost reținută cu același text, fiind calificată tot în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal.

Prin urmare, reieșind din textul normei incriminate de organul umărire penală și reținută de instanța de apel ca fiind săvârșită de inculpat, Colegiul penal lărgit stabilește că inculpatul Gligor Alexei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii de depășire a drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, cu cauzarea unor daune concretizate, anume urmărilor grave, manifestate prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari, ori excluderea acestei sintagme din textul normei incriminate, în cazul din speță nu afectează claritatea învinuirii formulate și corectitudinea încadrării juridice reținute de instanța de apel, fapt ce nu exclude răspunderea penală a inculpatului Gligor Alexei pentru fapta de depășire a atribuțiilor de serviciu, or constatările Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 27 iunie 2017, nu influențează legalitatea și temeinicia soluției instanței de apel din prezenta speță.

În privința alegațiilor recurentului, precum că „*instanța de apel la adoptarea soluției de condamnare a inculpatului Gligor Alexei în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, a preluat învinuirea formulată în rechizitoriu, care are un caracter vag, fapt ce a făcut imposibilă o apărare efectivă, deoarece în ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriu lui Gligor Alexei i s-a incriminat nerespectarea obligațiilor ce-i reveneau, prevăzute de pct. 6.9 al anexei nr. 3 a contractului de antrepriză din 11.09.2006, fiind indicată astfel doar încălcarea unei clauze contractuale, pe când incriminarea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 328 Cod penal, trebuie să cuprindă legile și actele normative care reglementează drepturile și obligațiile de serviciu a inculpatului, fapt ce determină încălcarea art. 6 §1, §3 CEDO*” Colegiul penal lărgit conchide că nu pot fi acceptate, or repezintă o interpretare subiectivă de către recurent a actului de învinuire, care fiind coraportată la decizia instanței de apel, precum și textului

prescris în art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, incriminat inculpatului Gligor Alexei, denotă că învinuirea are un caracter clar și precis, or în ordonanța de modificare a învinuirii din 20.06.2012 (f.d. 253, vol. XI), s-a indicat că „Gligor Alexei exercitând în baza deciziei Consiliului raional Fălești nr. 01/2 din 12.06.2003 funcția de Președinte al raionului Fălești, cu atribuirea potrivit art. 60, alin. (2) lit. c) al Legii privind administrația publică locală din 18.03.2003, a funcției de ordonator principal de credite al raionului, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, a depășit în mod vădit limitele atribuțiilor acordate prin lege, cauzând urmări grave exprimate prin cauzarea daunelor materiale în proporții deosebit de mari intereselor publice prin confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false în următoarele circumstanțe [...] - contrar pct. 6.9 din anexa nr. 3 a contractului de antrepriză nr. 76 din 11.09.2006 în corespundere cu care, la terminarea lucrărilor notificată de antreprenorul general, beneficiarul convoacă comisia de recepție, ce va constata realizarea lucrărilor în conformitate cu documentația de execuție, președintele raionului Fălești, Gligor Alexei fiind conștient de faptul că nu a fost convocată comisia de recepție pentru verificarea lucrărilor executate și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, știind cu certitudine, că utilajul de model „Boncom” nu este procurat și nici instalat de antreprenor, depășindu-și în mod vădit drepturile și atribuțiile de serviciu, a semnat procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pe decembrie 2006 și recapitulare cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, ce conțineau date denaturate”, astfel, fiindu-i incriminată acestuia depășirea atribuțiilor de serviciu ce-i reveneau în virtutea art. 60, alin. (2) lit. c) al Legii privind administrația publică locală din 18.03.2003, manifestată prin încălcarea pct. 6.9 din anexa nr. 3 a contractului de antrepriză nr. 76 din 11.09.2006 și anume semnarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 și recapitulare cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, ce conțineau date denaturate, soldate cu urmări grave prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari, după cum a fost reținut și de instanța de apel în fapta constatată de aceasta în decizie (f.d. 214 – 215, vol. XIV).

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă netemeinicia acestor alegații invocate de recurent, or în baza celor expuse supra, se stabilește cu certitudine că învinuirea în temeiul căreia instanța de apel a constatat fapta săvârșită de inculpatul Gligor Alexei încadrată în art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, are un caracter precis și previzibil, iar formulările utilizate nu au caracter neclar, ce nu ar permite inculpatului exercitarea dreptului său la apărare, fiind astfel în speță respectate

cerințele unui proces echitabil, garantat în art. 6 §1, §3 CEDO, fapt ce justifică legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel.

La fel, ce ține de motivul invocat de recurent, în privința faptului că *„acuzarea nici în prima instanță, nici în instanța de apel, nu a prezentat nici o probă care ar confirma elementul infracțional - acțiuni concrete de depășire a atribuțiilor de serviciu ale inculpatului, și anume că Gligor Alexei și-ar fi atribuit ilegal atribuții care nu-i sunt atribuite prin lege și ar fi substituit competența organului deliberativ - consiliul raional”*, Colegiul penal lărgit conchide că nu poate fi admis, din considerentul că din conținutul deciziei contestate (f.d. 206-212, vol. XIV), rezultă că instanța de apel și-a întemeiat corect soluția de condamnare a inculpatului Gligor Alexei în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, pe un cumul de probe suficient, apreciat prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, ce în ansamblu au demonstrat vinovăția inculpatului Gligor Alexei în comiterea depășirii atribuțiilor de serviciu, prin semnarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, în care erau indicate date denaturate precum că la construcția obiectului „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești” a fost instalat utilajul de tratare a apei potabile de model „Boncom”, în sumă de 4 230 000 lei, care în realitate nu a fost instalat, ce s-a soldat cu urmări grave, exprimate prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari.

Cu referire la criticile, precum că *„în urma analizei aceluiași probe, prima instanță corect și legal a constatat că implicarea lui Grigor Alexei în infracțiunea incriminată nu se dovedește, nici realizarea în acțiunile acestuia a laturii subiective, exprimate prin vinovăția sub formă de intenție, sau a laturii obiective a infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu, care se exprimă prin modalitățile normative descrise în art. 328 Cod penal”*, Colegiul penal lărgit notează că constituie opinia subiectivă a recurentului ce se respinge ca neîntemeiată, or instanța de apel în temeiul art. 414 alin. (4) Cod de procedură penală, în vederea soluționării apelului, a examinat pe viu un cumul de probe, cărora le-a dat o nouă apreciere, fapt ce este în corespundere atât cu cerințele legale naționale, cât și internaționale.

Referitor la alegațiile din recursul avocatului Frecăuțanu Iuri în numele inculpatului Gligor Alexei, în partea recunoașterii lui Gligor Alexei vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal:

În privința motivelor recurentului, că *„instanța de apel, casând sentința și pronunțând o nouă hotărâre prin care Gligor Alexei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal, și-a întemeiat în mare parte soluția pe declarațiile martorului Budu Grigore, încălcând dreptul la un proces echitabil garantat de art.6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului; de către partea apărării a fost contestată credibilitatea martorului Budu Grigore, iar în ședința instanței de apel s-a stabilit că declarațiile acestui martor sunt neveridice. În condițiile în care la mai multe întrebări ale apărării acest*

martor nu a dorit să răspundă, iar între declarațiile sale date la urmărirea penală, și cele date la diferite ședințe în instanța de apel sunt divergențe însemnate”, Colegiul penal lărgit consideră că nu se confirmă în prezenta cauză, or după cum rezultă din decizia instanței de apel (f.d. 201-205, vol. IV), aceasta și-a întemeiat soluția sa de condamnare a inculpatului Gligor Alexei în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, nu numai pe declarațiile date sub jurământ a martorului Budu Grigore, din prima instanță cât și din instanța de apel, dar prin coroborare și cu declarațiile martorilor Ciobanița Ana, Chiruța Ion, Balan Victor, Babin Iulia, Andrieș Valentin, Moroi Ion, Balan Petru, Pleșca Iulia, Oală Alexandru, Glavan Victor, Adajuc Vasile, Ursachi Zinaida, Manoli Tudor din prima instanță și din instanța de apel și pe declarațiile martorilor Garaz Valeriu, Muduc Valeriu, Coliban Emil, Cireș Vasile, Ionesi Ion, Railean Anatolie, Caraman Valeriu, Bînzari Iraida din prima instanță, iar temeuri de a pune la îndoială corectitudinea instanței de apel sub aspectul contestat de recurent nu se identifică de instanța de recurs ordinar. Mai mult, se reține că recurentul declarativ a indicat la prezența divergențelor în declarațiile martorului Budu Grigore de la urmărirea penală și cele din instanța de apel, fără a indica concret prin ce se manifestă aceste divergențe.

La fel, cu referire la criticile că: „în decizia instanței de apel este indicat că declarațiile martorilor Coliban Emil, Cireș Vasile, Ionesie Ion, Railean Anatolie, Caraman Valeriu, Bînzari Iraida au fost date citirii de partea acuzării, însă dacă facem o analiză a procesului-verbal (f.d. 153 vol. XIV), partea acuzării nu a dat citirii declarațiile consemnate în procesele verbale respective, fiind doar făcută o referire la foaia dosarului și denumirea actului”, Colegiul penal lărgit atestă că sunt inadmisibile, or din conținutul procesului verbal al ședinței de judecată din 24.02.2017 (f.d. 149-155, vol. XIV), reiese că în acesta s-a indicat cercetarea probelor, fapt ce a fost consemnat în procesul-verbal respectiv, probele menționate de recurent au fost verificate în corespundere cu cerințele art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală, mai mult, la terminarea cercetării judecătorești, conform procesului verbal, careva întrebări de la participanți nu au parvenit (f.d. 155, vol. XIV), cum nu au intervenit nici cu obiecții la procesul-verbal a ședinței de judecată din instanța de apel.

Ce ține de argumentele recurentului, că „instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz, cele prezentate de partea acuzării fiind redată în decizie, iar cele prezentate de partea apărării au fost ignorate, nu au fost analizate și apreciate, nefiind elucidate circumstanțe importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, fără a fi indicat nici un motiv de respingere a probelor apărării, prin ce s-a comis o eroare gravă, fapt ce duce la încălcarea dreptului la un proces echitabil, la motivarea soluției nefiind acordată deplină eficiență prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală”, Colegiul penal le respinge ca inadmisibile, or din decizia instanței de apel (f.d. 205, vol. XIV), reiese că aceasta s-a expus în privința probelor prezentate de partea apărării, motivându-și corect concluzia de respingere

a acestor probe, iar instanța de recurs ordinar nu identifică careva temeieri care ar justifica intervenția în decizia instanței de apel, sub aceste aspecte criticate, or instanța de apel a analizat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Mai mult, Colegiul penal lărgit reține că contractul de arendă, actul de predare primire și facturile fiscale prezentate de partea apărării în instanța de apel se referă la darea în arendă a două birouri în clădirea Școlii Muzicale a or. Fălești, cu suprafața totală de 28 m², cu achitarea plății de arendă pentru lunile ianuarie și februarie 2005, pe când în prezenta cauza penală, inculpatului Gligor Alexei i s-a incriminat de organul de urmărire penală și de instanța de apel s-a constatat în faptă că: „știind cu certitudine că filiala Fălești a Partidului Comunist al Republicii Moldova (PCRM) folosește încăperi în incinta Școlii muzicale din or. Fălești cu suprafața de 79,4 m², fără stabilirea și perceperea plăților de folosință, în lipsa procedurii de licitație publică, contractului de locațiune și deciziei autorității publice locale, neîndeplinindu-și corespunzător obligațiile de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente față de ele, nu a întreprins acțiuni ce intră în obligațiile de serviciu legate de înlăturarea și curmarea acestor acțiuni ilegale cu sesizarea organelor de drept, în scopul asigurării respectării legislației în vigoare”, prin urmare probele prezentate de apărare nu demonstrează nevinovăția inculpatului Gligor Alexei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, or acestea se referă la o suprafața mai mică a încăperilor de care se folosea nejustificat filiala Fălești a PCRM decât cea constatată în faptă de instanța de apel, precum și la o perioadă de 2 luni pe parcursul anului 2005, pe când în fapta constată se indică o perioadă de folosință neîntemeiată a acestor încăperi din anul 2004 până în anul 2007, și nu se face vreo referire la faptul că aceste încercări de a încheia acest contract au fost efectuate la indicațiile sau cu implicarea inculpatului Gligor Alexei, fapt ce nu exclude neîndeplinirea corespunzătoare de către acesta a obligațiilor de serviciu, motiv din care instanța de apel corect a respins aceste probe ale apărării.

În consecință, se resping în baza acestor argumente și celelalte critici invocate în prezentul recurs prin care se face o interpretare subiectivă a declarațiilor martorului Budu Grigore cu referire la prevederile contractului de arendă/locațiune menționat de partea apărării, or instanța de apel în aceste aspecte s-a pronunțat motivat și nu a omis careva erori ce ar afecta legalitatea și corectitudinea soluției adoptate în speță.

În privința criticilor, că *„instanța de apel nu a respectat prevederile art. 419, 415 alin. (2) Cod de procedură penală și a pus la baza hotărârii de condamnare declarațiile martorilor Garaz Valeriu, Muduc Valeriu, Coliban Emil, Cireș Vasile, Ionesie Ion, Railean Anatoloie, Caraman Valeriu, Bînzari Iraida, fără a dispune audierea acestora pe viu și că probatoriul decisiv pe care instanța de apel și-a întemeiat hotărârea de condamnare, a fost obținut contrar principiilor nemijlocirii, oralității și contradictorialității judecării cauzei. Or, în acest sens*

este relevantă hotărârea CEDO în cauza Marius Hanu contra României (Hotărârea CEDO în cauza Marius Hanu contra Romanici cererea nr. 10890/04; Secția a III-a, 4 iunie 2013)”, Colegiul penal lărgit conchide că nu pot fi acceptate, or în ședințele de judecată a instanței de apel, au fost audiați pe viu 14 martori a căror declarații constituie mărturii acuzatorii, inclusiv martorii decisivi Budu Grigore și Ursachi Zinaida, care în coroborare cu celelalte probe verificate de instanța de apel, consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel, demonstrează vinovăția inculpatului Gligor Alexei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, iar declarațiile martorilor indicați în recurs de către recurent, în opinia instanței de recurs nu au un caracter decisiv, or vinovăția inculpatului Gligor Alexei a fost deja demonstrată prin probe suficiente, declarațiile a 14 martori audiați și în instanța de apel, pe care s-a bazat corect instanța de apel la adoptarea soluției în cauză, astfel încât, chiar în ipoteza excluderii declarațiilor martorilor menționați de recurent, nu se atestă să fie afectată corectitudinea și temeinicia soluției din decizia instanței de apel.

Mai mult, la acest aspect se reține că de către instanța de apel a fost pus în discuție demersul procurorului în privința reluării cercetării judecătorești și audierii martorilor incluși în lista rechizitoriului, iar avocatul Frecăuțanu Iuri care reprezenta interesele inculpatului Gligor Alexei, a menționat că este de acord cu demersul părții acuzării, dar consideră că nu este necesară audierea tuturor martorilor (f.d. 76, vol. XIII).

Totodată, în privința argumentului recurentului că *„instanța de apel nu ar fi contrazis constatările primei instanțe privind faptul că Gligor Alexei a fost sesizat sau a cunoscut în alt mod despre faptul că PCRM folosește încăperi în incinta școlii muzicale din or. Fălești fără a achita plata corespunzător”*, Colegiul penal lărgit consideră că nu este întemeiat, or instanța de apel a indicat obiectiv că majoritatea martorilor audiați pe caz, inclusiv foști consilieri raionali, au confirmat faptul că Gligor Alexei cunoștea cu certitudine despre folosirea timp de mai mulți ani de către PCRM a încăperilor din incinta școlii muzicale, fără achitarea plăților de locațiune, și că aceștea au abordat de repetate ori respectiva problemă, solicitând includerea ei pe rolul ședinței Consiliului raional, iar inculpatul Gligor Alexei a trecut-o intenționat cu vederea și nu a întreprins măsuri efective pentru înlăturarea sau curmarea acestor ilegalități, inclusiv la sesizarea organelor de drept, deși în funcția deținută era obligat să intervină prompt la soluționarea ei, prin includerea în ordinea de zi a ședinței Consiliului (f.d. 204, vol. XIV).

Referitor la criticile din recursul avocatului Frecăuțanu Iuri în numele inculpatului Gligor Alexei, în partea recunoașterii lui Gligor Alexei vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal:

Astfel, în privința criticilor recurentului, prin care acesta invocă lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, ce cade sub incidența temeiului de recurs stipulat în art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de

procură penală, precum și motivele că „în speță procesul-verbal de recepție nu constituie un document oficial și că acesta fără semnăturile tuturor persoanelor responsabile și fără a fi anexată manopera, nu acordă drepturi și obligații, astfel nu produce efecte juridice, nefiind pus la baza unei tranzacții”, Colegiul penal lărgit le respinge, or instanța de apel îndreptățit a constatat în privința procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, că anume modelul acestui proces-verbal care a fost semnat de inculpat, a fost aprobat prin ordinul interdepartamental nr. 13/6 din 15.01.2002, astfel acesta este un document oficial. Mai mult, instanța de apel just a reținut că acest document prezentat lunar de către subantreprenor – antreprenorului general, iar de către acesta beneficiarului pentru achitare, constituie temeiul de bază a transferului mijloacelor financiare, ce în speță a constituit temeiul de transfer a sumei de 4 230 000 lei, iar prin întocmirea acestui proces-verbal antreprenorul se eliberează de obligația de a mai executa lucrările, ce au fost acceptate și recepționate de beneficiar (f.d. 217, vol. XIV), iar instanța de recurs ordinar susține și acceptă aceste argumente a instanței de apel ca corecte.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel în prezenta cauză corect a reținut că în speță sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, iar procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pentru luna decembrie 2006 este un document oficial, ce constituie obiectul material a infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, instanța de apel încadrând juridic corect aceste acțiuni ale inculpatului anume în baza acestui articol.

În același context se resping și motivele recurentului, precum că „datorită caracteristicilor procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, acesta nu cade sub incidența art. 361 Cod penal, deoarece în ipoteza încălcării legislației și documentelor normative în construcții manifestate prin falsificarea sau întocmirea incorectă a documentelor de execuție și a celor de încercare și de analiză în construcție, poate atrage doar răspundere contravențională conform art. 177 alin. (2) lit. j) Cod contravențional”, or aceasta constituie o interpretare teoretică a recurentului ce contravine circumstanțelor prezentei cauze penale, nefiind aplicabilă în speță.

La fel, ce ține de alegațiile că instanța de apel urma să se ghideze de principiul „in dubio pro reo”, și să interpreteze dubiile în favoarea făptuitorului, Colegiul penal lărgit notează că sunt neîntemeiate, or recurentul nu indică care anume dubii au fost prezente în speță, iar din analiza materialelor cauzei penale, rezultă cert că prin probele examinate, verificate și analizate de instanța de apel și constatările acesteia, au fost excluse orice dubii cu privire la vinovăția lui Gligor Alexei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, mai mult inculpatul pe parcursul procesului penal nici nu a negat semnarea acestui

proces-verbal de recepție, manifestându-și doar dezacordul cu încadrarea acțiunilor sale în baza legii penale pe acest episod.

În privința criticilor din recursul avocatului Frecăuțanu Iuri în numele inculpatului Gligor Alexei, în partea laturii civile.

În acest sens, ce ține de motivele că „în cuprinsul deciziei nu a fost analizat în ce mod a fost soluționată latura civilă, prin prisma cererilor înaintate, vizând existența și cuantumul prejudiciului cauzat părții civile, instanța de apel nu s-a expus argumentat soluția sa în această parte”, Colegiul penal lărgit atestă că sunt inadmisibile, or constiuie o opinie subiectivă a recurentului, deoarece din decizia instanței de apel (f.d. 223, vol. XIV) reiese că la adoptarea soluției în latura civilă, just instanța de apel în privința recuperării pagubei cauzate prin infracțiuni și a cuantumului concret a acesteia a determinat în baza aceluiași probe prin care s-a constatat vinovăția inculpatului Gligor Alexei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, în rezultatul căreia infracțiuni Cosiliului raional Fălești i s-au cauzat daune în proporții mari în mărime de 98 251,94 lei, făcând o referire îndreptățită la prevederile art. 397 pct. 1) Cod de procedură penală, nefiind justificată indicarea unor argumente suplimentare în acest aspect.

13.3. Referitor la recursul avocatului Mazur Svetlana în numele inculpatului Bulgac Valeriu:

13.3.1. În privința argumentelor recurentului că „în partea episodului de construire a obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut, a orașului Fălești”, acțiuni ale inculpatului Bulgac Valeriu încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, și că de către acuzare nu au fost prezentate probe care să confirme intenția inculpatului de a însuși suma de 4 230 000 lei, dar a fost o modalitate de transfer a acestei sume în avans, fapt confirmat și de reprezentantul primăriei Ciobanița Ana, cu scopul de a fi valorificată suma de 8 500 000 lei, alocate Consiliului raional Fălești, pentru acest obiect pe anul 2006, pentru a nu fi întoarse în caz de nefolosire. Inculpatul Bulgac Valeriu a explicat că acești bani au fost folosiți în activitatea SRL „Samotlor – Gaz” pentru procurarea utilajului, achitarea salariilor muncitorilor, efectuarea lucrărilor de construcție la apeduct în perioada lunilor ianuarie – aprilie 2007”, Colegiul penal lărgit constată că nu pot fi admise, or reprezintă opinia proprie a recurentului, iar instanța de apel s-a expus detaliat și minuțios asupra acestor aspecte invocate de recurent în decizia sa (f.d. 216-217, vol. XIV), reținând corect că potrivit actelor de control și expertizelor efectuate, suma de 4 230 000 lei, nu a fost trecută prin contabilitatea SRL „Samotlor – Gaz”, iar administratorul acesteia, Bulgac Valeriu nu a reușit să confirme modul în care ea a fost utilizată, declarațiile lui referitor la procurarea anumitor utilaje, achitarea salariilor muncitorilor, efectuarea lucrărilor la apeduct, nu au fost confirmate prin probe, argumente ce se acceptă și se însușesc și de instanța de recurs ordinar.

Colegiul penal lărgit mai invocă, că prin scrisoarea semnată de directorul SRL „Samotlor-Gaz” Bulgac Valeriu către Președintele raionului Fălești Botezatu

Nina din 15.10.2007 (f.d. 168, vol. XI), inculpatul Bulgac Valeriu practic a recunoscut că nu are acoperire documentară asupra sumei de 2 902 528 lei, primiți pentru lucrări îndeplinite în luna decembrie 2006, carectate în luna octombrie 2007, ce confirmă cu certitudine că banii au fost dobândiți ilegal de el.

Totodată, în privința criticii recurentului că *„aceste argumente a instanței de apel constituie o apreciere arbitrară a principiului stipulat în art. 8 Cod de procedură penală, că nimeni nu este obligat să-și dovedească nevinovăția sa, și că vine într-o contradicție cu altă probă, hotărârea Curții de Apel Economice prin care s-a dispus încasarea sumei respective de la „Samotlor-Gaz” SRL”, Colegiul penal lărgit consideră că este nejustificată, or în acest mod instanța de apel s-a expus asupra chestiunilor esențiale supuse atenției sale, ce nu încalcă sub nici un aspect drepturile inculpatului Bulgac Valeriu. Mai mult, instanța de apel a reținut just că încasarea prin hotărârea definitivă a Curții de Apel Economice din 07.02.2008, de la SRL „Samotlor-Gaz”, a cărui administrator era Bulgac Valeriu în beneficiul Consiliului raional Fălești a sumei de 4 230 000 lei, confirmă caracterul ilicit al transferului acestei sume.*

La fel, ce ține de critica că *„lui Bulgac Valeriu i s-a incriminat că el a însușit ilegal sumele de bani de comun acord și împreună cu inculpatul Gligor Alexei, ultimului nefiindu-i incriminată această faptă, nefiind administrate nici careva probe care să confirme intenția comună a acestora”,* Colegiul penal lărgit nu o poate accepta, or instanța de apel a conchis just că acest fapt nu îndreptățește acțiunile lui Bulgac Valeriu calificate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, fiecare urmând să poarte răspundere pentru faptele comise.

13.3.2. Cu referire la alegațiile ce țin de infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pe episodul de construcție a apeductului „Alimentarea cu apă din râul Prut a orașului Fălești”, și anume că *„procesul-verbal de recepție a lucrărilor, executate pe luna decembrie, nu a oferit nici un drept (în special efectuarea plății) și nici nu a scutit de obligațiile contractuale (în special instalarea stației de purificare a apei), iar afirmația acuzării, că procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în valoare de 4 2300 00 lei și factura fiscală cu seria SY nr. 0360141 sunt documente oficiale false, nu putea fi reținută de instanța de apel, or, în acest proces-verbal nu este indicată executarea instalării utilajului de purificare a apei, ci este indicat doar „utilaj”, iar în factura fiscală este indicat „aprovizionarea cu apă „Prut-Fălești”, documente după cum au declarat inculpații, ce au servit numai ca documente de verificare și nu ca mod de însușire a sumei de 4230000 lei”,* Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității lor, or acestea constituie o interpretare a recurenților a circumstanțelor din speță, ce contravine stiuăției reale reținută în speță, din moment ce procesul-verbal menționat în speță se referă anume la recepția lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, iar în rubrica „Denumire lucrări”, ce este indicat în privința utilajului de purificare a apel de model „BONCOM” în valoare de 4 230 000 lei

(f.d. 87, vol. VII), fapt ce determină că acest utilaj trebuia deja să fie instalat în luna decembrie 2006, ce în realitate nu a fost realizat, ce a și constituit aspectul denaturat intenționat de către inculpați în conținutul procesului-verbal, cu scopul de a obține acea sumă de bani, pentru lucrări neexecutate în realitate, după cum s-a constatat în faptă de instanța de apel.

13.3.3. În privința argumentelor recurentului pe episodul însușirii de către inculpatul Bulgac Valeriu prin înșelăciune și abuz de încredere de la Țurcanu Vladimir a sumei de 37 600 dolari SUA, precum că între aceștia sunt prezente relații civile, Colegiul penal lărgit nu le acceptă, or asupra acestor aspecte s-a expus detaliat și argumentat instanța de apel în decizia sa (f.d. 219-221, vol. XIV),, motivare care în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, este acceptată și însușită de instanța de recurs ordinar, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

13.3.4. Cu referire la motivele recurentului că *prezența supracheltuielilor în mărime de 26098,63 lei, nu cade sub incidența legii penale, or suma de 26698,63 lei s-a constituit, potrivit raportului de expertiză tehnică, în urma unor relații economice a două persoane juridice, fiind transferate pe contul unei persoane juridice și anume „Samotlor –Gaz” SRL și nu pe numele persoanei fizice Bulgac Valeriu, și, deci litigiul dintre aceste două persoane juridice, în cazul prezenței pretențiilor materiale, urma să se rezolve în procedura civilă*”, Colegiul penal lărgit notează că sunt nefondate, or în speță, de către instanța de apel în temeiul probelor apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, corect s-a reținut intenția inculpatului Bulgac Valeriu care avea calitatea de administrator a SRL „Samotlor-Gaz”, de a însuși prin înșelăciune suma în mărime de 26 098, 63 lei, ce s-a probat ca fiind supracheltuieli nejustificate, prin raportul de expertiză tehnică în construcții și contabilă nr. 901 din. 02.04.2009, și nu poate fi negat că prin acțiunile inculpatului Bulgac Valeriu s-a realizat exproprierea arbitrară din contul bugetului de stat a sumei respective, or anume acesta la sfârșitul anului 2006 fiind director al SRL „Samotlor-Gaz” a întocmit procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în valoare de 229 636, 81 lei și la 25.12.2006 a perfectat factura fiscală cu Seria SY nr. 0360126 pe care a remis-o în adresa Direcției Generale pentru Administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova, în temeiul căreia ultima a transferat în contul SRL „Samotlor-Gaz” suma de 229 636, 81 lei, ce cuprinde inclusiv suma de 26 098,63 lei, reținută ca fiind supracheltuieli.

În același context, cu referire la alegațiile recurentului că: „*acțiunile ce se impută lui Bulgac Valeriu pot fi încadrate teoretic în componența infracțiunilor prevăzute de art. 335 Cod penal – „Abuzul de serviciu” sau art. 335¹ Cod penal – „Falsul în acte contabile”, sau atât procesul-verbal de recepție a lucrărilor din decembrie 2006, cât și factura fiscală SY 0360141 constituie documente contabile*”, Colegiul penal lărgit conchide că este propria opinie a recurentului, ce nu se acceptă, or aceasta contravine cumulului de probe examinat în instanța de apel și soluția instanței de apel de încadrare a acțiunilor inculpatului Bulgac Valeriu în temeiul art. 190 alin. (5) Cod penal, este întemeiată just pe cumulul de probe descris în decizia instanței de apel (f.d. 221-223, vol. XIV), apreciate corect prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, iar temeiuri de a interveni în soluția instanței de apel sub aspectele contestate, nu se identifică de instanța de recurs ordinar.

Ce ține de criticile recurentului că „*concluziile instanței de apel, sunt niște constatări nemotivate și neargumentate cu menționarea a câtorva probe la general, fără să fie acestea evaluate la justa valoare în cumul cu alte probe cercetate și ignorate de către instanța de apel, fapt ce constituie o eroare judiciară, fiind încălcat modul de apreciere a probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală; aceeași situație se referă și la episodul incriminat la obiectivul „lucrări de montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică și electrică a clădirii Preșidenției”, probele - raportul nr. 901 din 02 aprilie 2009, raportul nr. 1250 din 02.06.2008, fiind apreciate greșit de instanța de apel*” Colegiul penal lărgit nu le acceptă, din considerentul că acestea nu cad sub incidența temeiurilor de recurs, or, conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept esențiale comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs ordinar nu poate da o nouă apreciere probelor administrate în speță, ce este de competența exclusivă a primei instanțe și a instanței de apel, iar instanța de recurs ca instanță ierarhic superioară, examinează cauza doar sub aspectul prezenței erorilor de drept comise de prima instanță și cea de apel la judecarea cauzei.

13.4. La stabilirea pedepselor ambelor inculpați, instanța de apel corect a motivat aplicarea pedepselor în decizia atacată (f.d. 223, vol. XIV), indicând corect criteriile de individualizare a pedepselor aplicate, numindu-le ambilor inculpați pedepse echitabile, în limitele Legii penale, motive care instanța de recurs ordinar le însușește și le acceptă.

14. În consecință, Colegiul penal lărgit nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurenți ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și

întemeiată, urmând a fi menținută, iar recursurile declarate urmează a fi respinse ca inadmisibile.

15. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către avocatul Frecăuțanu Iuri cu inculpatul Gligor Alexei și de către avocatul Mazur Svetlana în numele inculpatului Bulgac Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală privindu-i pe **Gligor Alexei Xxxx** și **Bulgac Valeriu Xxxxx**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **18 ianuarie 2018.**

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Timofti Vladimir

Conform art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală
în cauza penală privindu-i pe Gligor Alexei și Bulgac Valeriu.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 decembrie 2017, s-au respins ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către avocatul Frecăuțanu Iuri cu inculpatul Gligor Alexei și de către avocatul Mazur Svetlana în numele inculpatului Bulgac Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală privindu-i pe Gligor Alexei Xxxxx și Bulgac Valeriu Xxxxx, cu menținerea deciziei atacate.

2. Nu am susținut această soluție în partea episoadelor privind săvârșirea de către Gligor Alexei a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal și pe episodul dobândirii prin înșelăciune și abuz de încredere de către Bulgac Valeriu de la Țurcanu Vladimir a sumei de 37600 dolari SUA, acțiuni încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, în legătură cu ce expun opinie separată în scris, invocând următoarele motive.

3. Pentru a fi mai succint, indic că susțin în tot ce este indicat în partea descriptivă a deciziei Colegiului penal lărgit a Curții Supreme de Justiție din 05 decembrie 2017 în pct. 1-13.

4. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, am considerat că recursurile urmează a fi admise, cu casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în partea episodului de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, de către Gligor Alexei și a episodului ce ține de dobândirea ilicită prin înșelăciune și abuz de încredere a banilor de la Țurcanu Vladimir de către Bulgac Valeriu, acțiuni încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința lui Gligor Alexei să fie încetat procesul penal pe învinuirea în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal în conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea penală a lui, iar Bulgac Valeriu să fie achitat pe învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) pe episodul legat cu partea vătămată Țurcanu Vladimir, din motiv că fapta lui nu este prevăzută de legea penală, cu intervenirea în partea dispozitivă a deciziei instanței de apel sub aspectele indicate.

5. În privința acestei soluții, îmi expun următoarele argumente:

5.1. Astfel, pe episodul de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, de către Gligor Alexei invoc că:

Consider că, atunci când se operează cu noțiunea de „atribuții de serviciu”, Codul penal utilizează expresia „atribuții acordate prin lege” (a se vedea art. 328

din Codul penal, care incriminează „Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu”). Prin urmare, deduc că scopul legiuitorului a fost de a circumscrie legea penală la cercul atribuțiilor de serviciu conținute în „lege”.

Coraportând aceste motive, la textul învinuirii înaintate prin ordonanța de modificare a învinuirii din 20.06.2012 (f.d. 253, vol. XI) lui Gligor Alexei, în care acestuia i s-a incriminat că „*exercitând în baza deciziei Consiliului raional Fălești nr. 01/2 din 12.06.2003 funcția de Președinte al raionului Fălești, cu atribuirea potrivit art. 60, alin. (2) lit. c) al Legii privind administrația publică locală din 18.03.2003, a funcției de ordonator principal de credite al raionului, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, a depășit în mod vădit limitele atribuțiilor acordate prin lege, cauzând urmări grave exprimate prin cauzarea daunelor materiale în proporții deosebit de mari intereselor publice prin confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false în următoarele circumstanțe [...] contrar pct. 6.9 din anexa nr. 3 a contractului de antrepriză nr. 76 din 11.09.2006 în corespundere cu care, la terminarea lucrărilor notificată de antreprenorul general, beneficiarul convocă comisia de recepție, ce va constata realizarea lucrărilor în conformitate cu documentația de execuție, președintele raionului Fălești, Gligor Alexei fiind conștient de faptul că nu a fost convocată comisia de recepție pentru verificarea lucrărilor executate și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, știind cu certitudine, că utilajul de model „Boncom” nu este procurat și nici instalat de antreprenor, **depășindu-și în mod vădit drepturile și atribuțiile de serviciu**, a semnat procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pe decembrie 2006 și recapitulare cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, ce conțineau date denaturate” precum și textul similar din fapta constatată ca fiind săvârșită de acesta în decizia instanței de apel (f.d. 214 – 215, vol. XIV), am constatat că în actul de învinuire nu este clară fapta incriminată ca fiind comisă de către Gligor Alexei pe acest episod, nefiind indicat care anume lege prevedea atribuțiile de serviciu pe care Gligor Alexei le-ar fi depășit în speță, or din textul învinuirii și faptei constatate de instanța de apel expus supra, reiese că acestuia i se incriminează că a acționat contrar pct. 6.9. din anexa nr. 3 a contractului de antrepriză nr. 76 din 11.09.2006, fapt ce contravine dispoziției normei penale prevăzute de art. 328 Cod penal, prin ce s-a lezat dreptul inculpatului Gligor Alexei la un proces echitabil garantat de art. 6 §3 CEDO, care prevede că orice acuzat are dreptul să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa.*

Totodată, invoc că în sensul jurisprudenței CtEDO, (Hotărârea din 19 decembrie 1989 Kamasinski v. Austria, p. 79), rechizitoriul joacă un rol crucial în

procesul penal și din momentul elaborării acestuia inculpații sunt în mod oficial înștiințați cu privire la aspectele de fapt și de drept ale acuzațiilor ce li se aduc.

Subsidiar, indic că CtEDO a constatat în pct. 18, 19 din cauza Adrian Constantin împotriva României din 12 aprilie 2011 (cererea nr. 21175/03) că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Dispozițiile art. 6 § 3 exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzației” aduse persoanei în cauză. Actul sesizării joacă un rol determinant în urmărirea penală: după notificare, persoana trimisă în judecată este oficial înștiințată în scris cu privire la temeiul legal și factual al acuzațiilor care i se aduc. Art. 6 § 3 lit. a) îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat nu doar cu privire la cauza acuzației, adică la faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și încadrarea juridică a faptelor, și aceasta în mod detaliat. Sfera de aplicare a acestei dispoziții trebuie apreciată, în special, în lumina celui mai general drept la un proces echitabil garantat la art. 6 § 1 din Convenție. În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui acuzat, și deci cu privire la încadrarea juridică pe care instanța o poate reține împotriva sa, este o condiție esențială a echității procedurii. Dispozițiile art. 6 § 3 lit. a) nu impun nicio formă deosebită de informare a acuzatului cu privire la natura și cauza acuzației care i se aduce. În sfârșit, există o legătură între lit. a) și b) de la art. 6 § 3, iar dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea.

Astfel, am stabilit că actul de învinuire a lui Gligor Alexei, în partea învinuirii de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, nu este clar și precis, nu corespunde dispoziției acestui articol, ceea ce îngreudește posibilitatea inculpatului Gligor Alexei de a-și exercita pe deplin dreptul la apărare, iar instanța de apel (f.d. 214 – 215, vol. XIV) în fapta constatată în partea comiterii de către inculpatul Gligor Alexei a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, a indicat același text din ordonanța de modificare a învinuirii, repetând eroarea admisă de procuror în această parte.

Prin urmare, consider că lipsa în cadrul procesului penal a unei învinuiri clare și precise, contravine limitelor unui proces echitabil și constituie un temei care exclude sau condiționează tragerea la răspundere penală a inculpatului Gligor Alexei, privind învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, motiv din care hotărârea judecătorească a instanței ierarhic inferioare urma a fi casată în această parte, cu încetarea procesului penal, în conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5.2. Pe episodul în care lui Bulgac Valeriu i-a fost incrimnată comiterea dobândirii ilicite a bunurilor lui Țurcanu Vladimir prin înșelăciune și abuz de încredere în proporții deosebit de mari, în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

Astfel, se atestă că prin ordonanța de modificare a învinuirii din 20.06.2012 (f.d. 255-256, vol. XI) lui Bulgac Valeriu i s-a incriminat că „la data de

02.09.2006, acționând conform unui plan bine determinat și având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de relațiile de încredere și de prietenie cu Țurcanu Vladimir, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul împrumutului bănesc, a primit de la el mijloace bănești în sumă de 37 600 dolari SUA, ce la data de 02.09.2006, conform cursului oficial a Băncii Naționale a Republicii Moldova constituia - 486220,64 lei, asumându-și angajamentul de a rambursa împrumutul în termen de un an de zile, cu dobânda de 1 % lunar, sumă ce urma să fie achitată către data de 02 a fiecărei luni.

Concomitent, Bulgac Valeriu i-a promis lui Țurcanu Vladimir că-i va restitui suma primită, din mijloacele financiare obținute din construcția apeductului de aprovizionare cu apă potabilă a or. Fălești.

La 10.10.2006 și la 18.10.2006, conform dispoziției de plată nr. 493 și respectiv dispoziției de plată nr. 514, din bugetul Consiliului raional Fălești a fost transferată la contul „Samotlor-Gaz” SRL gestionată de Bulgac Valeriu suma de 2550000 lei, ca remunerare pentru lucrările efectuate la construcția apeductului.

La momentul intrării în posesie asupra sumei totale de 486220,64 lei, Bulgac Valeriu urmărea scopul sustragerii lor, neavând intenția de a-și executa angajamentul asumat, pe motivul că dispunând de sumele financiare menționate, nu a restituit lui Țurcanu Vladimir suma datorată, prin ce i-a cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.”, circumstanțe ce au fost reținute și de instanța de apel cu același text în fapta constată în decizia atacată (f.d. 220, vol. XIV), acțiuni ce au fost încadrate de către procuror și instanța de apel în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari.

În acest context, menționez că art. 190 Cod penal prezumă, că dobândirea ilicită a bunurilor urmează să fie înfăptuită prin înșelăciune și abuz de încredere, elemente ce au fost încriminate inculpatului.

Sub acest aspect reiterez că latura obiectivă a escrocheriei se exprimă prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere. Astfel, elementul material se realizează prin acțiunea de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, fiind întregit cu altele două, conținute în textul normei de încriminare - înșelăciune sau abuz de încredere.

Prin dobândire ilicită a bunurilor legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține (pentru sine sau pentru altul) transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, altor valori străine sau dreptului asupra acestora.

Înșelăciunea întrunește în sine variante (metode), procedee și tehnici de operare ale făptuitorului - denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența de firmă și posibilitățile financiare; dezinformarea victimei privitor la marfă, etc;

ascunderea unor informații, fapte, împrejurări obligatorii pentru comunicare victimei ș.a.;

Abuzul de încredere are la bază relațiile interpersonale stabilite între făptuitor și victimă, care la rândul lor au în suport relații de prietenie, de serviciu, de afaceri etc. care, cunoscând o anumită evoluție și având amprenta încrederii, sunt exploatate cu rea-voință de potențialul escroc la realizarea rezoluției infracționale.

Prin oricare dintre cele două modalități - înșelăciunea sau abuzul de încredere, care în realitate se și pot suprapune, făptuitorul induce victima în eroare, îi creează o falsă reprezentare a realității, indiferent de mijloacele utilizate, pentru a realiza transmiterea voită, sub incidența sa ori a altei persoane a bunului sau dreptului asupra lui, ce aparține celui supus manoperelor frauduloase.

Pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca victima să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări la momentul dobândirii.

Aptitudinea unui mijloc sau metode de a induce în eroare depinde și de personalitatea victimei, de gradul de instruire educație, mediul din care provine, de starea psihică în care se găsea în momentul săvârșirii faptei etc.

Latura subiectivă a infracțiunii se manifestă prin intenție directă.

Consider, că la examinarea prezentei cauze, s-a constatat existența între inculpatul Bulgac Valeriu și partea vătămată Țurcanu Vladimir a raporturilor civile, fapt ce în mod incontestabil atrage achitarea inculpatului pe motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală, așa cum prevede art. 390 alin .(1) pct. 4) Cod de procedură penală. Astfel, între părți au existat relații civile, nefiind dovedită latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii de escrocherie, iar litigiile între acestea urmau a fi soluționate în ordinea procedurii civile.

La această concluzie am ajuns și reieșind din faptul că partea vătămată Țurcanu Vladimir s-a adresat în organele de drept cu cerere (f.d. 227, vol. IV) la 14.03.2007, adică până la expirarea unui an de la 02.09.2006 indicat în recipisă (f.d. 231, vol. IV).

Consider că în cazul unui împrumut, abuzul de încredere nu se poate săvârși decât în situația unui contract de comodat (împrumut cu folosință), iar nu și pentru un împrumut de consumație (mutuum), care privește bunuri consumptibile, inclusiv sume de bani, pentru care se transmite o dată cu bunurile și dreptul de proprietate asupra acestora, ceea ce determină, în cazul refuzului restituirii la scadență a împrumutului nașterea unui litigiu civil. Ca atare, în speță nu sunt întrunite elementele constitutive a infracțiunii de escrocherie prin abuz de încredere sau înșelăciune, prevăzută de art. 190 Cod penal, acțiunea inculpatului Bulgac Valeriu, reprezentând o simplă neexecutare a convenției scrise (recipisa), neconstituindu-se în fapta penală incriminată de art. 190 Cod penal, ci fiind o faptă care nu este prevăzută de legea penală. Totodată, conform art. 1 a Protocolului nr.

4 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților din 04.11.1950, prin care sunt recunoscute anumite drepturi și libertăți, și este interzisă privarea de libertate pentru datorii, se invocă că „*nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală*”.

Potrivit prevederilor art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală judecătorul nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii.

Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. Conform prevederilor art. 8 Cod de procedură penală persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

Potrivit sensului legii, principiilor generale ale procesului penal, în cadrul procesului penal de către procuror și de către instanțele de judecată urmează a fi verificate toate probele acumulate, atât cele de acuzare cât și cele ce dezvinovătesc persoana.

Contrar acestor prevederi legale instanța de apel a dat prioritate și a considerat veridice doar declarațiile martorului acuzării Lașcu Inga și a reprezentantului părții vătămate-Țurcanu Vladimir, Lașcu Ion, încadrând acțiunile inculpatului în baza legii penale, fără a le analiza în coroborare cu alte probe prezentate și fără a exclude dubiile existente.

La fel, consider că nici la urmărirea penală, nici în instanțele de judecată nu s-a stabilit faptul că la încheierea contractului de împrumut din 02.09.2006 și nici după expirarea termenului acestuia inculpatul Bulgac Valeriu ar fi comis careva acțiuni ilegale, dimpotrivă: el a semnat recipisa, precum și a restituit o parte de sumă în mărime de 2000 dolari SUA, confirmat din nou prin recipisă, nu a negat datoria avută, avea o situație financiară prielnică la momentul primirii banilor cu împrumut, indicând că în acea perioadă avea în proprietate bunuri imobile și mobile.

În continuare notez că, probele scrise la care face referire instanța de apel în decizia adoptată la fel nu confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, or prin recipisa eliberată de Bulgac Valeriu la 02.09.2006 (f.d. 231, vol. IV) se confirmă faptul că Țurcanu Vladimir i-a transmis cu titlu de împrumut

suma de 37 600 dolari SUA pe un termen de un an cu dobânda de 1% lunar, fapt care a fost recunoscut de inculpat.

Totodată, acest înscris nicidecum nu confirmă că Bulgac Valeriu la momentul intrării în stăpânirea banilor, precum și ulterior a urmărit scopul sustragerii și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat, or recipisa din 02.09.2006 a fost întocmită anume în scopul garantării, executării obligației de împrumut, asumate anterior, care încă o dată vine să confirme faptul că inculpatul nu s-a eschivat de la restituirea sumei împrumutate.

La fel, prin recipisa din 22.02.2012 (f.d. 71, vol. X), se confirmă că inculpatul Bulgac Valeriu a restituit o parte din datoria față de Țurcanu Vladimir, în sumă de 2000 dolari SUA, ce denotă lipsa intenției acestuia de a se eschiva de la rambursarea datoriei.

La fel, se reține că în sensul art. 6 CoEDO, noțiunea de ”*acuzăție în materie penală*” este distinctă de noțiunea ”*drepturi și obligații cu caracter civil*”, astfel, în cauza Ringvold vs. Norvegia din 11.02.2003, CtEDO a notat că, ”*faptul că o lege, care poate permite o cerere de despăgubire în virtutea dreptului cu privire la prejudiciu, include și elemente obiective constitutive ale unei infracțiuni penale, nu reprezintă, în pofida gravității acestei infracțiuni, un motiv suficient pentru a considera ca persoana responsabilă de obligațiile cu caracter civil, să fie acuzată de o infracțiune penală*”.

Prin urmare, consider că instanțele de judecată urmau să pronunțe o hotărâre privind achitarea inculpatului de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii de escrocherie pe acest episod, pe motiv că fapta lui nu este prevăzută de legea penală.

Pentru aceste motive am propus soluția de admitere a recursurilor ordinare declarate, cu casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în partea episodului de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, de către Gligor Alexei și a episodului ce ține de dobândirea ilicită prin înșelăciune și abuz de încredere a banilor de la Țurcanu Vladimir de către Bulgac Valeriu, acțiuni încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința lui Gligor Alexei să fie încetat procesul penal pe învinuirea în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal în conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspunderea penală a lui Gligor Alexei, iar Bulgac Valeriu să fie achitat pe învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) pe episodul legat cu partea vătămată Țurcanu Vladimir, din motiv că fapta lui nu este prevăzută de legea penală, cu intervenția în partea dispozitivă a deciziei instanței de apel sub aspectele indicate.